

Naročnina
 Dnevna izdaja
 za državo SHS
 mesečno 20 Din
 polletno 120 Din
 celoletno 240 Din
 za inozemstvo
 mesečno 35 Din
 nedeljska izdaja
 celoletno v Jugo-
 slaviji 80 Din, za
 inozemstvo 100 D

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
 Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
 pisma se ne sprejemajo - Uredništva
 telefon šte. 50, upravitelstva šte. 328

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
 1 stolp, peti-vrsta
 mali oglasi po 150
 in 2 D, večji oglasi
 nad 45 mm višine
 po 250 D, veliki
 po 3 in 4 D, v
 uredniškem delu
 vrstica po 10 Din
 Pri večjem o
 naročilu popust
 Izide ob 4 zjutraj
 razen ponedelke in
 dneva po prazniku

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
 račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
 za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
 št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Naši ministri na Bledu.

Zagreb, 18. avgusta. (Izv.) Zjutraj so se
 pelfaji skozi Zagreb na Bled ministrski pred-
 sednik Uzunović, zunanji minister dr. Ninčič
 in vojni minister Trifunović. Ob tej priliki je
 imel Stjepan Radić razgovor z Uzunovićem.
 Po razgovoru z Uzunovićem je izjavil Stjepan
 Radić novinarjem, da je vse v redu in da je
 vprašanje dr. Nikića prevzel sam predsednik
 vlade Uzunović, da ga reši. Obenem je Radić
 izjavil novinarjem, da odpotuje v Zenevo z
 Ninčičem in Vaso Jovanovićem. Opaziti se
 je, da je bil Uzunović v Zagrebu zelo rezerv-
 viran ter je po razgovoru z Radićem izjavil
 novinarjem, da se je razgovorjal z Radićem
 o občinskih volitvah v Srbiji.

Bled, 18. avgusta. (Izv.) Danes se je pri-
 peljal semkaj z dopoldanskim vlakom zunanji
 minister dr. Ninčič v spremstvu svetovalca
 zunanjega kabineta Fotića, Dimitrijeviča ter
 sekretarja Gjorgjeviča. Z njim je prišel tudi

vojni minister Trifunović s šefom kabineta
 polkovnikom Angielkovičem. Opoldne je kralj
 sprejel vojnega ministra, potem ko se je vrnil
 z daljšega izleta. Popoldne je došel semkaj
 tudi predsednik vlade Uzunović, da poroča
 kralju o položaju, ki je nastal po občinskih
 volitvah v Srbiji. Značilno je, da v nekaterih
 občinah sploh niso bile postavljene nobene
 kandidatne liste in da tudi volilci niso prišli
 na volišče. Semkaj je prišel danes tudi mi-
 nister dr. Nikić, čigar položaj v vladi je po-
 stal težaven radi vedno bolj napetega raz-
 merja napram Radiću. Za danes zvečer so
 bili pozvani vsi ministri, ki so prispeli sem-
 kaj, h kralju na diné in jih je kralj zadržal
 pri sebi do tri četrt na enajst. Opaziti je bilo,
 da so ministri danes precej rezervirani in da
 popoldne niso hoteli dajati nikakih važnih
 izjav.

Rudarji obnove pogajanja za ukinitve stavke.

London, 18. avgusta. (Izv.) Število rudar-
 jev iz premogovnikov, ki leže v srednjem delu
 Anglije, in so odšli na delo, znaša sedaj
 13.260. Tudi na Škotskem in v Walesu je ve-
 liko število rudarjev zopet odšlo na delo.

London, 18. avgusta. (Izv.) O seji izvršil-
 nega odbora rudarske zveze je bil izdan ko-
 munike, v katerem se naroča izvršilnemu od-
 boru, da takoj jutri skuša doseči pričetek po-
 gajanj med zastopniki odbora in zastopniki
 podjetnikov.

London, 18. avgusta. (Izv.) Konferenca
 rudarskih delegatov se je zaključila s skle-

pom, da se izvršilni odbor pooblašča, da ta-
 koj obnovi pogajanja s podjetniki in vlado.
 Konferenca je bila silno živahna. Delegati iz
 južnega Walesa so zahtevali, da se dosedanja
 taktika sploh ne izpremeni; zahtevali so boj
 do konca. Starejši delegati so pobijali to ra-
 dikalno stališče, ker se vedno več delavcev
 vrača na delo in je prišel čas, ko je treba
 dati izvršilnemu odboru pooblastilo, da se
 pogajajo. Izvršilni odbor tudi ne bo smel
 imeti omejenega pooblastila. To zmerno sta-
 lišče je končno zmagalo.

Poskusi revolucije v Mehiki.

Newyork, 18. avg. (Izv.) Amerik. oblasti
 so v San Diego v Kaliforniji aretirale dva
 mehikanska generala Estrade in Se-
 pulveda, ko sta hotela s 150 obožovalci
 ljudmi, oklopnim avtomobilom in več avtomobi-
 bili polnim streliva in orožja prekorajčiti me-
 hikansko mejo. Estrade je bil poprej mehi-
 kanski vojni minister in je eden glavnih po-
 močnikov generala Hurta, ki je že večkrat
 poskušal dobiti oblast v Mehiki. Hoteli so
 napasti več obmejnih krajev v Mehiki in od-
 tod podvzeti revolucijo proti predsedniku
 Callesu. Oblasti v Združenih državah so že
 več mesecev zasledovale priprave revolucio-
 narjev in so nastopile sedaj, ko naj bi se
 načrt uresničil. Vse aretirance so zaprli v
 ječo v San Diego. Obtožili jih bodo, da so
 hoteli dvigniti upor proti državi, ki je v pri-
 jateljskem razmerju z Združenimi državami.

San Diego, 18. avgusta (Izv.) V zvezi z
 aretacijami mehikanskih revolucionarjev je
 policija preiskala vse obmejne kraje in je za-
 prla vse sumljive osebe.

Mehiko, 18. avgusta (Izv.) V San Angelo
 je prišlo zopet do velikih pretepov med kato-
 ličani in policijo. 20 oseb je bilo ranjenih.
 Katoličani so silno razburjeni, ker so jih laž-
 njivo obdolžili, da so sodelovali pri zarotniški
 akciji proti vladi in je vlada pod to pretezo
 aretirala več oseb. Policija ni mogla zmagati
 napadajoče množice. Moralo je pomagati vo-
 jaštvo.

Berlin, 18. avg. (Izv.) Nuncij Pacelli je
 o kulturnem boju v Mehiki dal sledečo izja-
 vo: »Sveta stolica je že oficijelno, posebno v
 okrožnici kardinala Gasparrija 2. julija t. l.
 tako jasno zavzela stališče proti preganjanju
 mehikanskih katoličanov, da ni treba nika-
 kega pojasnila več. Tudi »Osservatore Roma-
 no« je že opetovano točno pojasnil položaj v
 Mehiki. Srčno želim, da bi se med Cerkvijo
 in državo tam na podlagi pravičnosti čim
 preje ustvaril sporazum in mir, ki bi bil v
 veliko korist obema najvišjima predstavniko-
 ma oblasti na zemlji. Saj dežele morejo pro-
 cvitati samo tedaj če vlada med njimi popoln
 notranji mir.«

Nato je nuncij na podlagi citatov iz
 »Osservatore Romano« sedanji položaj v Me-
 hiki takole označil: »Če je protikatoliški za-
 kon diktatorja Callesa tiranski, so njegove
 izvedbe neronske. Za izgnanje papeškega nun-
 cijja se je vlada morala poslužiti izmišljene
 obdolžitve in ponarejanja listin. To je katoli-
 ško časopisje v Združenih državah dokazalo
 s fotografijami dokumentov. Stotine in sto-
 tine katoliških duhovnikov in redovnic, ki
 so rojeni Mehikanci, je vlada z vojaštvom v
 par urah izgnala. Vse cerkve je vlada kon-
 fiscirala in zaprla.

Vojaštvo je brez povoda streljalo v mirne
 vernike in stotine mučnikov je padlo pod
 svincem. Obsojamo najodločneje to ravnanje.
 Ves katoliški svet pa naj moli za mehikanske
 mučence.«

Alarmantne vesti o latiško-poljskem sporu

Moskva, 18. avg. (Izv.) »Izvestija« jav-
 ljajo, da Poljska zbira vojaške čete na latvijski
 meji. Poljska svojih sovražnih načrtov proti
 Latviji ni opustila, ampak le za nekaj časa
 odložila. General Pilsudski je zadnje dni in-
 spiciral garnizije na poljsko-latvijski meji.
 Tudi osvoboditelj Wilne, general Zeligowski se
 nahaja v posebni misiji na poljsko-latvijski
 meji. Poljsko vojno ministrstvo je letos pre-
 povedalo puščati vojake na običajen letni do-
 pust. Tudi ministrski predsednik Bartel je v
 svoji zadnji izjavi povdaril, da Latvija še
 vedno ni de iure priznala Poljske, da je torej
 medsebojno razmerje še vedno neurejeno. V
 vzhodni Evropi se bližamo resni nevarnosti,
 da se zruši mir.

Dunaj, 18. avg. (Izv.) Poljsko poslaništvo
 najodločneje dementira vesti o koncentraciji

poljskih čet. Poslaništvo pravi, da te alarmant-
 ne novice hočejo uničevati ugled Poljske v zu-
 nanjih državah, da bi se s tem zavlekla poga-
 janja za posojilo, ki ga hoče skleniti Poljska
 z inozemskim kapitalom.

Kowno, 18. avg. (Izv.) Latvijski ministr-
 ski predsednik dr. Slesewičar se je o poljsko-
 latvijskem sporu izrazil sledeče: Odnosaji med
 Poljsko in Latvijo so stacionarni. Res pa Polj-
 ska poizkuša na vsak način provocirati, da bi
 kasneje opravičila eventuelen vpad. Dalje je
 predsednik izjavil, da pogajanja za sklenitev
 nevtralitetne pogodbe z Rusijo potekajo po-
 polnoma normalno. Pogajanja za trgovinsko
 pogodbo z Rusijo so že dobro napredovala.
 Razmere med Poljsko in Latvijo še vedno osta-
 nepje nedoločene. To je vir vse nesreče in pre-
 pivov.

Državni uradniki lahko upajo.

Belgrad, 18. avg. (Izv.) Finančni minister
 je na vprašanje narodnega poslanca Pušenja-
 ka glede izplačila dolžnih plač, doklad in
 penzij pismeno odgovoril, da je v proračunu
 odobreni kredit za dolžna izplačila nezado-
 sten, a da želi, da se to vprašanje čimprej
 reši. Radi tega je zahteval od vseh ministrstev
 točne podatke glede neizplačanih obveznosti
 ter upa, da se bodo dolžne obveznosti izpla-
 čale, čim bodo vsa ministrstva poslala po-
 trebne podatke.

Davčni zakon.

Belgrad, 18. avg. (Izv.) Za danes sklicana
 seja davčnega odbora se je morala preložiti,
 ker niso prišli na sejo člani vladnih strank
 in bi radi tega lahko opozicija imela ve-
 čino. Zanimivo je, da Radićevi poslanci hva-
 ljajo novi davčni zakon ter istočasno napadajo
 vse poslance, ki se trudijo, da bi se zakon
 zboljšal v prid davkoplačevalcem in bojkoti-
 rajo delo davčnega odbora. Kakor vidimo, se
 vse vrši v znaku čvrstega sporazuma in lju-
 bezni radičevcev do kmetskega ljudstva, ki
 propada radi neznosnih davkov,

SPREJEM ČEHOSLOVASKIH ČASTNIKOV NA BLEDU.

Bled, 18. avg. (Izv.) Radi ugodnega vre-
 mena prihajajo semkaj še vedno novi gostje
 iz inozemstva, ki se jako pohvalno izražajo o
 Bledu. Danes je došlo semkaj 30 češkoslo-
 vaskih častnikov pod vodstvom francoskega
 generala-instruktorja Janeta. Sprejeti so bili
 pri kralju v daljši avdienci in se je kralj s
 odličnimi zastopniki bratske države dalj časa
 ljubezno razgovarjal.

ODREDBE PROTI ČESKIM FAŠISTOM.

Praga, 18. avg. (Izv.) Praško policijsko
 ravateljstvo je izdalo poročilo, v katerem
 ugotavlja, da nastopajo zadnji čas društva v
 uniformah, ki niso oblastveno potrjene, orga-
 nizirana po vojaškem načinu v večjih in manj-
 ših edinicah. Te organizacije so se že več-
 krat vmešavale v posle policije in motile jav-
 ni red in mir. Vsled tega policijsko ravnatelj-
 stvo prepoveduje nastopanje tem organi-
 zacijam, ki od oblasti niso priznane in bo
 zabranilo nošenje uniforme organizacijam,
 kakor tudi posameznikom. K uniformi spada
 tudi nošenje predpisanih okovanih palic, ka-
 tere bo policija zaplenila.

Naš notranji in zunanji politični položaj.

MINISTRKA SEJA POD KRALJEVIM PREDSEDSTVOM. — NOBENIH AVANTURISTIČ-
 NIH EKSPERIMENTOV! — UGODEN VPLIV NAŠE ZVEZE Z GRČIJO. — PRED POD-
 PISOM ZVEZE MED NAŠO DRŽAVO IN POLJSKO.

Belgrad, 18. avg. (Izv.) Že včeraj smo po-
 ročali, da se je podal na Bled predsednik vlade
 Nikola Uzunović. Z njim so odpoto-
 vali tudi zunanji minister dr. Ninčič, vojni
 minister Trifunović in prometni minister
 Vasa Jovanović. Že prej pa so odpotovali
 na Bled dr. Nikić in drugi. Po informacijah,
 ki jih je dobil vaš dopisnik na merodajnih me-
 stih, se bo na Bledu vršila važna seja mini-
 strskega sveta pod kraljevim predsedstvom.
 Na tej seji bi se imelo definitivno rešiti vpra-
 šanje nadaljnjega razpletja situacije v smislu
 načrtov znanih faktorjev. Navzlic temu, da je
 situacija dozorela tako daleč, da bi se lahko
 pristopilo k vprašanju definitivnega razčišče-
 nja položaja, prevladuje vendar mnenje, da
 ne kaže z ozirom na zunanje politični položaj
 v tako neugodnem momentu otvoriti krize ter
 pristopiti k izvršitvi znanih načrtov. Radi po-
 slednjih dogodkov na bolgarski meji je polo-
 žaj naše države v inozemstvu zelo delikaten
 in je zato za odločilne korake treba trdne si-
 tuacije v notranjosti države. Pri vsaki naj-
 manjši krizi oziroma nestabilnosti vladnega
 položaja bi bila dana možnost, da izrabijo tre-
 nutek naši neprijatelji, ki so stalno na delu,
 da nas čimbolj oškodujejo ter izkoristijo se-
 danji položaj za dosego svojih ciljev. Zato je
 razumljivo, da prevladuje tudi v opozicional-
 nih krogih prepričanje, da je treba kar največ
 previdnosti in previdarnosti pri reševanju tega
 vprašanja. Situacija po občinskih volitvah je
 namreč v glavnem potrdila, da vlada g. Uzu-
 novića ne more ostati na upravi države. Njena
 notranja slabost je tako očitna, da je njen na-
 daljnji obstoj na krmlju države postal iluzori-
 čen. To je velika škoda za državo in bilo bi
 samo želeli, da pride čimprej do krepkejših
 spremembe in krepkejšega vladnega aparata.
 Vsako avanturistično delovanje nekaterih od-
 govornih ljudi bi v danem slučaju ne prineslo
 nobenih uspehov in skrajni čas je že, da se
 lakim in sličnim eksperimentom napravi čim-
 prej konec.

Kar se tiče našega položaja v zunanjem
 svetu, je treba pibiti dejstvo, da je poslednji
 uspeh naše diplomacije malo poboljšal izglede
 na uspeh, ki se nam obeta na prihodnjem za-
 sedanju Društva narodov, ob kateri priliki na-
 meravajo bolgarski delegati načeti staro vpra-

šanje Južne Srbije in našo državo izpostaviti
 neugodnim kritikam neprijateljsko razpolože-
 nih krogov v inozemstvu. Radi tega je zveza
 z Grčijo v tukajšnji javnosti povzročila veliko
 zanimanje ter je navzlic slabim izkušnjam in
 spominom iz preteklosti simpatično sprejeta;
 obenem pa prevladuje v tukajšnji javnosti
 mnenje, da je zvezna pogodba z Grčijo prišla
 v pravem času in da se ravno radi tega pardo-
 nirajo vse žrtve, ki so se storile od strani naše
 diplomacije, da je prišlo do te zvezne pogod-
 be. Smatra se, da drug izhod ni bil mogoč.

Kakor je izvedel vaš dopisnik na mero-
 dajnem mestu, se pričakuje nadalje v prihod-
 njih dneh sklenitev prijateljskega pakta med
 našo državo in Poljsko. Kakor se je vaš
 dopisnik informiral, je ta pogodba že stilizi-
 rana in je v sedanji stilizaciji tudi odobrena
 od obeh vlad. Potrebne formalnosti bi se imele
 izvršiti v najkrajšem času. Tudi prijateljska
 pogodba s poljsko državo ima značaj pogodbe,
 kakor ga je priporočilo Društvo narodov v
 znani resoluciji l. 1924., in se bo zato tudi ta
 pogodba registrirala pri Društvu narodov. V
 tej pogodbi se je od naše strani sprejela ob-
 veznost, da bomo podpirali Poljsko pri njeni
 zahtevi za stalno mesto v svetu Društva na-
 rodov. Te nove kombinacije našega zunanjega
 ministrstva v sklepanju prijateljskih paktov
 so v tukajšnji javnosti vzbudile precejšnje za-
 nimanje, ker postaja ob zunanje političnih po-
 teh naše diplomacije jasno, da se vedno bolj
 emancipiramo od Male antante in da pričanja-
 mo voditi napram zunanjim državam svojo
 lastno politiko, kolikor je to mogoče za dr-
 žavo, kakor je naša.

Kar se tiče zveze s Poljsko, se v ne-
 katerih krogih šušlja, da je ost te pogodbe obr-
 njena proti Sovjetski Rusiji. Zato se smatra,
 da je treba pri sklepanju te pogodbe več
 opreznosti. Navzlic tem šušljanjem pa se pri-
 jateljska pogodba med našo državo in poljsko
 državo zelo odobrava, ker se vedno bolj ob-
 čuti splošna želja, da pridejo slovanske dr-
 žave do čim ožjih političnih stikov in zvez, ter
 da je na ta način zajamčena možnost, da so
 slovanske države reprezentirane na zunanji na-
 čin, kakor to odgovarja njihovi moči in nji-
 hovemu prestižu.

Nastop novega belgrajskega župana.

Belgrad, 18. avg. (Izv.) Danes dopoldne
 ob 10 je novoizvoljeni občinski svet v Bel-
 gradu prevzel občinsko upravo v svoje roke.
 Ob tej priliki je bilo izpregovorjenih več
 važnih govorov. Novoizvoljeni župan dr. K.
 Kumanudi je izjavil, da se bodo on in njegovi
 tovariši borili za občinsko samoupravo in za

to, da se občinska samouprava spoštuje od
 strani vsake vlade in da se ne bodo upravne
 oblasti vmešavale v občinsko postopanje.
 Zvečer pa se je vršil v hotelu »Imperial« ban-
 ket za odlične predstavnike demokratske
 stranke, na katerem je govoril tudi Ljuba Da-
 vidović.

Seja Hrvatske Seljačke Stranke.

Zagreb, 18. avgusta. (Izv.) Seja HSS se je
 nadaljevala danes popoldne in se bo nadalje-
 vala še jutri. Po informacijah, ki smo jih do-
 bili, se bo na jutrišnji seji prečitala obtožnica
 proti dr. Nikiću, ki bo izročena merodajnim
 činiteljem v Belgradu ter anketnemu odbo-
 ru. Nikić se v obtožnici obtožuje korupcije.
 Seja HSS se udeležuje 43 poslancev in 3 mi-
 nistri, dr. Šibenik, dr. Šuperina in Pucelj. Naj-
 prej je govoril Stjepan Radić o političnem

položaju v obče, nato pa o občinskih vo-
 litvah v Srbiji ter o svojem razgovoru s pred-
 sednikom vlade Uzunovićem. Nato je sledil
 referat ministra Puclja o nekaterih aktualnih
 problemih kmetijstva. Po Pucljevem referatu
 je govoril minister za pošte in telegraf dr. Šu-
 perina o nekaterih vprašanjih iz svojega re-
 sora. Nato je še referiral minister za agrarno
 reformo dr. Šibenik. Prihod ministra dr. Kra-
 jača se pričakuje za jutri.

„Zasluge“.

»Jutro« so se v polemiki za Trgovsko in obrtno zbornico pritrgele vse rešilne bilke. Na vse ugotovitve, koliko ogromne škode je prinesla slovenskemu gospodarstvu korupcijonistična in centralistična gospodarska politika SDS, na očitke uničevanja slovenskih denarnih zavodov, propalih nečednih nacionalizacij, demontiranja slovenske industrije, na vse to »Jutro« ne more najti odgovora.

Po svoji stari navadi vtakne glavo v pekel. Da pa more sploh kaj pisati o volitvah v Trgovsko zbornico in da sploh more pripočeti svoje kandidate, je v nedeljo napisal uvodnik o zaslugah SDS za slovensko gospodarstvo. Brez ozira na to, da te zasluge, če bi bile tudi dejanske kaj vredne, ne pomenijo nič v primeri z ogromno škodo, ki jo je ta stranka prizadejala slovenskemu gospodarstvu, se hočemo pečati z »Jutrovimi« navedbami.

Najprej Obrtna banka. »Jutro« čudovito modro pravi: »Misel za Obrtno banko je započel minister SDS in on je predložil zakonski načrt, po kojem to ne sme biti birokratski čisto državni zavod!« »Misel je započel, to že verjamemo, saj imajo sem pa tja tudi demokratski ministri kako svetlo misel, toda izpregovoriti je ne smejo v družbi. Zato nam je šele »Jutro« razodelo, da je SDS minister predložil zakonski načrt in celo tak načrt, »po kojem Obrtna banka ne sme biti čisto birokratski državni zavod«. Doslej tega nismo vedeli, ne mi, ne nihče. Saj je komaj par mesecev od tega, kar je Narodna skupščina obravnavala zakon o obrtni banki. V tej debati so govorili tudi zastopniki SDS. Če bi bila SDS kedaj predložila ali vsaj izdelala kak načrt, bi se bili njeni govorniki brez dvoma sklicevali nanj in ga skušali uveljaviti. Tako pa v vsej razpravi nikdar dr. Krizman ni omenil načrta SDS. Kje je ta skrivnostni načrt? Najbrže se je rodil šele v soboto zvečer v »Jutrovih« predalih.

Kaj pa je dejansko na stvari? Misel o Obrtni banki je izšla iz srbijanskih krogov. Srbijanski obrtniki so hoteli najti način, kako dobiti nov vir za cene državnih kreditov. Prvi tak načrt je izdelal in predložil radikal dr. Kojić. Uveljavil pa je svoj načrt dr. Krajač. SDS nima pri tem načrtu niti toliko zasluge, kar je za nohtem črna. Njen zastopnik je že kot opozicionalec vedno govoril proti načrtu. Le enkrat je molčal. To je bilo takrat, ko je zastopnik Jugoslovanskega kluba inženier Dušan Sernee zahteval, da naj se v zakonski načrt ustavi določilo, da se takoj osnuje podružnica Obrtne banke tudi v Ljubljani istočasno kakor v Zagrebu in Belgradu. To pribijemo. Tedaj zastopnik SDS ni imel nobene besede za slovensko obrtništvo.

Sedanji zakon o Obrtni banki je mrtva žrka na papirju, ki slovenskemu obrtništvu ne bo prinesla nobene koristi. Ob tej priliki je tudi zastopnik SDS v zbornici čutil vso težo centralizma. Dr. Krizman se je namreč v razpravah bridko pritoževal, da ima zakon o Obrtni banki polno določil, ki omogočajo, da bodo imeli v banki vpliv samo belgrajski krogi, da bodo z denarjem razpolagali izključno le v belgrajski centrali in da prečani nimajo v upravi nobene besede. Minister Krajač mu je odgovorjal: »Zakon je centralističen, ker mora biti centralističen.« Po sedanji ustavi, ki jo je izglasovala tudi SDS in po sistemu, ki ga je upeljala najbolj in predvsem SDS, je drugačen zakon sploh nemogoč.

Toliko o tej zaslugi. Šli bomo lepo po vrsti in dokazali, da ima SDS in »Jutro« o zaslugah za slovensko gospodarstvo približno toliko govoriti, kolikor o kulturni vrednosti »Jutrovih« romanov.

„Stanovska“ lista SDS.

SDS v svoji obupni borbi za svojo politično eksistenco apelira na slovensko občinstvo, češ, saj sem storila vse, kar sem le mogla, za slovenski narod! Kar je uspehov v slovenskem gospodarstvu, so moji in če je kje v jugoslovanski zgodovini kak poskus napredka, četudi le teoretične narave, si predstavljajte, da so bili njegovi duševni očetje politiki iz SDS! SDS je vodila »borbo proti pretiranemu davčnim bremenom v Sloveniji«, je »gradila železnice«, je »izsiljevala koncesije«, je »znižala hišno najmarino«, je »prednjačila v boju za izenačenje davkov«, pri »carinski in tarifni politiki«, je »spočela misel o obrtni banki«, »izvedla zakonski načrt o kmetijskem kreditu«, je »zvezala železnice«, »gradila postaje«, sploh bila mož na svojem mestu. A nasprotna dejanja so bila le preočita, da je namreč SDS stalno sodelovala le pri zviševanju davkov, glasovala za vse dvanajstine, za vse proračune razen zadnjega in zlasti za davek na ročne delavce, da ni gradila nobene železnice, izposlovala koncesije le odličnim članom SDS, ni vedela o obrtni banki ničesar, hotela v kmetijskem kreditu imeti le strankarsko-državno, birokratično in centralistično institucijo, bila vobče najvnetejši rušilec slovenskega gospodarstva.

SDS-sarski tisk se zateka tudi k znanemu geslu iz časa najljutejše farske gonje: »klerikalnemu konzumarstvu«, s čemer misli zbuditi v trgovcih antiklerikalne nagone. Toda ustanovitelji Zveze slovenskih zadrug, ki v svojem poročilu navaia nabavne, prodajne in konsum-

ne zadruge, ki so z Zvezo vred po Tavčarjevem izreku o cekinu prešle v roke SKS; imejitelji Zadrugne zveze v Celju, ki v svojem poročilu naštevajo enako število konsumnih zadrug, in ustanovitelji za vedno nepozabljivega agromerkskega konzumarstva, so dobili od slovenskega trgovstva odgovor, da je najbolje, če o slovenskem gospodarstvu sploh molčijo.

Kot zadnje sredstvo je SDS privlekla zdaj na dan »stanovsko listo obrtniških organizacij ljubljanske in mariborske oblasti«. In SDS-arski kandidati, ki so že meseca aprila in maja vsiljevali vkljub protestom včlanjenim obrtnim zadrugam SDS-arske kandidate in so strokovno glasilo »Obrtni vestnik« pretvorili v agitacijski list za dr. Zerjava in njegove kandidate, so začeli s povdarjanjem »stanovsko-gospodarskega značaja teh volitev«, in zaradi »stanovstva« odklonili klerikalce in Jelačina, so poskusili s samohvalo po zgledu svojega voditelja »Jutra«, ki je postalo enako »stanovsko« glasilo, so se začeli točno pred volitvami zavzemati za obrtnike, začeli spoznavati njegove težave, govoriti o strokovnem obrtnem polju, izraziti politiki SDS so postali naenkrat izključno stanovski delavci in kot dokaz so pridejali nekaj izključno SDS-arskih podpisov s političnimi kandidatom gg. Rebekom in Franchettijem na čelu. Da bo pa značaj strogo »stanovske liste« izven vsakega dvoma in da bo ta oklic popoln, manjka samo še letak kardinala Gasparrija, ali papeževo pismo, s katerim se volivcem priporoča voliti edino stanovsko — nadstrankarsko — izključno slovensko listo SDS.

Nas veseli v dno duše, da je bilo na to naivno, a za slovenskega obrtnika skrajno žaljivo igrjo, ki naj maskira mrtvaški obraz SDS, slovensko obrtništvo že davno in dobro pripravljeno. Že na zadnjem shodu slovenskih gospodarstvenih krogov, ki so odkrito povedali vsej javnosti, kaj so in kaj hočejo, je ugleden obrtnik opozarjal tovariše, da je SDS zmožna vsega in da ga ni na svetu sredstva, katerega se ne bo posluževala, da prevrati volivstvo v trgovsko, obrtno in industrijsko zbornico. In voditelji posameznih obrtnih zadrug so z dokumenti iz meseca maja in aprila dokazali, da do takega nastopa SDS pride, četudi ni treba posebej povdarjati, da se je SDS hotela pogajati samo z SLS z zahtevo po večini zbornice...

SDS-arska volivna lista s politikoma Rebekom in Franchettijem na čelu je po dolgem obotavljanju zagledala beli dan, da se po 22. septembru nikdar in nikamor več ne pokaže...

Jutrovski proglas obrtnikom.

Nastop neodvisnih trgovcev, obrtnikov in industrijcev v Sloveniji je »Jutrovce« tako razburil, da so poizkusili podobno pot. »Obrtni vestnik« od 15. avgusta prinaša »Proglas obrtnikom ljubljanske in mariborske oblasti«. Ta proglas so podpisali razni načelniki obrtnih zadrug, v kolikor so člani in somišljeniki SDS. Niti enega političnega pristaša kake druge stranke ni med njimi. Spoštovanje tem mozem, toda, kar so podpisali, to ni lepo. Vemo, da proglasa niso proučili, da ga jim je narekovalo tajništvo SDS, toda odgovorni so zanj, ker nosi njihova imena. In kaj vsebuje?

V kolikor ni popoln plagijat proglasa volivnega odbora združenih stanovskih kandidatnih list trgovcev, obrtnikov in industrijcev v Sloveniji, je proglas netočen, poln zavijanj in neresnice. Prva neresnica je, da bi obrtništvo organizirano v zadrugah, ki jih proglas navaja, bilo kdaj pooblastilo podpisane zastopnike SDS, da v imenu vsega obrtništva pozivajo volivce. Članstvo teh zadrug o kakem takem pooblastilu nič ne ve. Zlorabo zadrug, v katerih mora biti včlanjen vsak obrtnik, in kamor mora vsak obrtnik plačevati svoje prispevke, zloraba prisilnih organizacij za volivne namene politične stranke SDS je prva gorostasna nekretnost tega proglasa.

Gospodje se pritožujejo, da so se v naši državi ustvarjali zakoni, ki so obrtniškim slojem naravnost sovražni in škodljivi. Proglas navaja socialne zakone. Ali ne čutite gospodje, kako ste smešni? To je stara poznana taktika SDS, ki nič več ne vleče. To je taktika iz polpretekla dobe, ko je SDS delala zakone, glasovala za davke v parlamentu, širom Slovenije pa sklicevala protestne shode proti davkom. Socialni zakoni še prav poseben nosijo pečat in podpis SDS. Centralizacija zavarovalnih zavodov, uničevanje slovenskega denarja, ki je moral iti iz Slovenije samo zato, da pride v banke SDS, to je pač eden-tako znanih SDS mahinacij, da bi se resni ljudje z njo ne smeli smešiti.

Tudi proti davkom seveda nastopajo gospodje v tem proglasu. Nastopajo proti samemu sebi. Sebi, ki so volili SDS in svoji stranki očitajo greh. Ali ne bi bilo bolje priznanje in spreobrnitev? Priznanje, da je SDS glasovala za vse davke in za skoro vse proračune, kar jih je danes v tej državi. To priznanje in pa poudarek, da je bila ta politika za Slovenijo pogubna, bi vse drugače zalegel v proglasu. Isto je s strokovnim šolstvom. Ali ni bil Svetozar Pribičević skoro večino dobe, kar obstoja država, prosvetni minister? Ali ni imela SDS celo vrsto trgovinskih ministrov, ki upravljajo trgovsko šolstvo?

Takemu pozivu se slovensko obrtništvo ne bo odzvalo. Gospodje, ki »Jutrovce« pri-

silne zadruge in jih uvajate v politično borbo, pa boste nosili težko odgovornost, da ste uničevali organizacije in pripisate sami sebi, če boste na prvih občnih zbiorih zleteli s svojih mest.

Trgovci, obrtniki, industrijci!

Vse informacije glede volitev v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo daje našim somišljenikom Volilna pisarna volivnega odbora Združenih stanovskih kandidatnih list trgovcev, obrtnikov in industrijcev, Kolodvorska ulica 8, Ljubljana. Na njo se obračajte glede informacij ali in v katerem odseku imate volilno pravico in če je Vaše podjetje v redu vpisano. Volilni odbor.

Za mednarodno duševno skupnost.

Kakor znano, je Društvo narodov ustanovilo tudi posebno komisijo za skupno duševno delo, ki ima svoj zavod v Parizu. Ta komisija je te dni v Zenevi zaključila svoje osmo zasedanje, oziroma prvo od obstoja rečenega zavoda, osnovanega lansko leto.

Naloga te komisije in njenega zavoda ni, na katerikoli način posegati v duševna stremjenja posameznih narodov, ampak je njen namen edino ta, kot svetska centrala posredovanja služiti tistim duševnim interesom, ki jih je smatrati kot prvovrstne, ki pa doslej še niso našli nobenega mednarodnega zanimanja in pospeševanja ali pa so ga našli le v nezadostni meri.

V sedanjem zasedanju je komisija pretresala predvsem vprašanje udeležbe na dobičku za učenjake, katerih izumi se industrijalno izkoriščajo. Pričakovati je skorajšnje praktične rešitve tega važnega problema, tako da se v bodoče ne bo več prigodilo, da ta ali oni veliki izumitelj in dobitnik človeštva ostane svoj živ dan berač ali pa mora celo lakote umreti.

Nadalje se je razpravljalo o varstvu umetnin pred izkoriščanjem in ponarejanjem in dalo pariškemu zavodu nalog, naj izdela vzorčni zakon za narodne zakone te vrste, kakor tudi načrt za tozadevno mednarodno konvencijo. V svrhu pospeševanja mednarodnega poznavanja raznih narodnih književnosti se je bavila komisija tudi s mislijo ustanovitve posebnega mednarodnega urada za dobre prevode. Istotako se je predlagala tudi ustanovitev mednarodnega muzejskega urada v svrhu poenostavljenja katalogov, boljše ureditve izmenjavanja, obogatitve fotografskih zbirk itd. Glasbo se ima podpirati z mednarodno izmenjavo koncertnih programov kakor tudi z mednarodnim posredovanjem in tolmačenjem narodnih pesmi itd. Pariški zavod bo že prihodnje leto pripravil mednarodni kongres za narodno umetnost v zvezi z razstavo narodnih umetniških izdelkov vseh vrst.

Zelo živahno se je zanimala komisija za razne vseučiliške probleme. Tako so bili sprejeti predlogi sestanka zastopnikov mednarodnih dijaških organizacij, ki se je vršil aprila meseca v Zenevi, ter predlogi konference voditeljev narodnih vseučiliških central. Nadalje je komisija pretresala predloge o izdajanju raznih vseučiliških letnikov, posebno pa o ustanovitvi štipendijskih fondov za podpiranje izmenjave dijakov in mladih učenjakov, pospeševanje naučnih potovanj itd. Vnovič je prišlo na razpravo tudi vprašanje ustanovitve mednarodne univerze, za kar se posebno toplo zavzema ogrski učenjak Barany, profesor na očesni kliniki v Upsali, ki je pred leti dobil Noblovo nagrado.

Barany vidi najboljše sredstvo za preprečitev bodočih vojn v ustvarjanju globlje duševne skupnosti med intelektualnimi voditelji vseh narodov. V dosego tega namena predlaga ustanovitev mednarodne univerze za diplomate in politike, politične urednike, profesorje na političnih šolah itd. Kot učne moči za to univerzo bi se imele pridobiti priznane avtoritete na polju mednarodnega prava, nacionalne ekonomije, delavskega vprašanja, politične in kulturne zgodovine, ustavne vede in upravnega prava, dostopna pa bi bila ta univerza mladim ljudem, ki so svoje vseučiliške študije že zvršili; dale bi se jim eventualno tudi štipendije. Kot sedež te mednarodne univerze predlaga Barany Zenevo, Haag ali pa katero skandinavskih prestolic.

Komisija je sprejela ta projekt z zanimanjem na znanje in ga v nadaljnje proučevanje odstopila pariškemu zavodu, pri čemer naj bi se oziralo tudi na možnost skupnega dela z že obstoječimi univerzami. Kajti senča stran Baranyjevega načrta je njegovo financiranje. Društvo narodov od svoje strani je bilo doslej v celem tem vprašanju mednarodne duševne skupnosti zelo skopo, pa se mora pariški zavod vzdrževati zazdaj le od dveh milijonov frankov francoske vlade, stotisoč francoskih frankov poljske in petnajst-tisoč zlatih frankov češkoslovaške vlade.

Vsekakor je Baranyjev projekt zelo simpatičen in je le želiti, da bi se stvar kmalu uresničila.

VEDNI BOJI NA KITAJSKEM.

London, 18. avgusta. (Izv.) Iz Pekinga poročajo, da so čete Kuo-ming-čuna pri branitvi zelo močno utrjenega pasu pri Hankau utrpeli izgubo 2000 mož.

Beleške

»Puceljeva izjava. G. Pucelj je dal belgrajskim novinarjem izjavo, po kateri bi štiri duhovnike izvolili v SKS. Mi ne vemo, koliko je resnice na teh vesteh. Za enega vsaj izmed imenovanih, za katerega smo se informirali, vemo, da ni bil nikdar član SKS, in če je bil izvoljen, je bil izvoljen brez svoje vednosti.

△ Gospodu Pašiču je na mostarskem shodu radikalov dr. Janjić prerokoval tole starost: »Pašičev ded je živel 104 leta, njegov oče 107 let, a kako dolgo bo živel on, to ve samo Bog.« — Preroki dar g. Janjića je naravnost fenomenalen.

△ Gospodu Radiću pa je Janjić istotako prerokoval tole: »Dokler je živ, ne bo več minister, razun če izpremeni pamet.« — Torej: če Radić ne bo več minister, potem ni izpremenil pameti; če bo pa spet minister, potem je izpremenil pamet. Prerokovanje g. Janjića se bo torej na vsak način izpolnilo. Reči moramo, da je bila slavna delfijska Pitija v primeri z g. Janjićem čisto navadna ciganska »kartenšlogerca«.

△ V sorodnosti duha piše »Jutro«: »Nacionalni elementi v tej državi, brez razlike strank, ne morejo nič imeti proti temu, da se današnji režim neiskrenosti, medsebojnega nadmodrivanja še za nekaj časa podaljša.« — Mi pa smo mnenja, da mora biti želja in prizadevanje vseh resnično narodnih ljudi ta, da se z današnjim režimom čim prej pomeje in da se v naši državi oživotvori režim iskrenosti poštenja in bratskega sporazuma.

△ O nezadovoljnosti v Bosni poročajo »Novosti«, ki da se je polotila že tudi tistega dela bosanskih Srbov, ki so bili prva leta »gotovo izbezumljeni od srbovanja«. Ta splošna nezadovoljnost je posledica splošnega propadanja Bosne, katerega ni bilo treba. Ni bilo treba iz Sarajeva narediti mrtvo mesto, iz katerega beži vsak, kdor le more. Ni bilo treba pošiljati v Bosno zlato »sreske poglavare« brez šol in uradnike polinteligente z revolverjem v žepu, ki izsiljujejo od ljudi naročnino na »Službene novine« in ki ženejo za dolžno naročnino potem na dražbo polništvo nesrečnih »abonentov«. Ni bilo treba dati državni ribnik na vrelu Bosne v zakup nekemu »državotvorcu« za manj dinarjev nego, kar more on en dan prodati postvri. Ni bilo treba... itd. itd. Same malenkosti, a teh je na tisoče v vsakem okraju, vsakem mestu, tako da postaja vse skupaj ogromna stvar. Tako propadajo še ceste in železnice, ko se uničujejo industrije, ko zastaja vsa trgovina, potem je ta stvar še veliko hujša. In potem nastane splošna nezadovoljnost, ki zavzema čedalje težje oblike in ki se da odpraviti samo s tem: da energično in za vedno prekinemo s partijskim blazenjem v upravljanju države in odločno krenemo na pot evropske civilizirane uprave. — Da, da, korupcija in teror, pa civilizirana uprava: dve stvari, ki se druga drugo izključujeta.

△ Militarizem. »Frankfurter Zeitung« piše: V kaznilnici Hamm prestaja neki Karl Capellen svojo kazen, ki mu je bila naložena 1. 1917 od vojnega sodišča radi nekega prestopka na straži. Danes, v letu 1926, torej se pokori nemški vojak v nemški ječi za vojaški prestopok, storjen pred devetimi leti. Imeli smo amnestije za najtežje zločine veleizdaje, komaj eden od visokih gospodov, ki so v vojni zlorabljali svojo uradno oblast, je bil poklican na odgovornost, toda navadni človek Karl Capellen sedi še leta 1926 v ječi in bo ostal, če pojde po željah našega imenitnega ministrstva za državno brambo, še nadalje v ječi. Kako dolgo naj še traja ta krivica?

△ Voja in imeni. Senat Danciga je naložil vsem oblastem, da v svojih aktih vsa poljska mesta imenujejo s poljskimi imeni, edino Varšavo pa z nemškim imenom. Na to je za revanšo poljska vlada sklenila, naj se vsa mesta na ozemlju Danciga imenujejo z nemškimi imeni, samo Dancig pa po poljsko Gdansk. — Ali imajo skrbi gospodje državniki v Dancigu in v Varšavi, še večje nego naši v Belgradu, ki so celemu svetu dali enostavno ime: Radikal.

Shodi SLS

Shod SLS v Stopicah. Preteklo nedeljo se je vršil dobro obiskan shod v Stopicah, na katerem je poročal posl. dr. Kulovec. Zborovalci so odobrili politiko SLS.

V Šmarjeti na Dolenjskem je imel v nedeljo, dne 15. t. m., velik politični shod pod milim nebom poslanec Anton Sušnik. Shodu je prisostvovala velika množica ljudstva. Poslančeva izvajanja so ljudje burno odobraval in končno sklenili ostre resolucije proti centralistični politiki.

Poslanec Franjo Zebot priredi v nedeljo 20. avgusta po rani sv. maši velik shod na prostem pri cerkvi Sv. Antona v Slov. goricah. — Isti dan popoldne pa se vrši shod na Osek u pri Sv. Trojici.

MEDNARODNI MIROVNI KONGRES.

Pariz, 18. avgusta. (Izv.) Danes je otvoril poslanec Marc Sagnier mednarodni mirovni kongres v Boissy de Riviere ob veliki navzočnosti odličnih osebnosti. Kongresa se udeležujejo številni zborovalci, zastopniki 30 narodnosti. Predsednik Sagnier je prebral tudi pozdravno pismo Painlevéjevo, kjer izraža svoje veselje nad zblizevanjem mladine iz različnih dežel v znamenju miroljubnosti.

Kaj se godi doma

Pospravite kovčegel

Prometni minister Ciano, ki se je mudil te dni v Trstu, je obiskal tudi svoje uradnike na pošti. Njegov nagovor je bil uraden in energičen: »Mojim podrejenim na tržaški pošti gre moj pozdrav.« Nadalje je poudarjal delikatnost poštnih službe, ki je izredne važnosti za odnose med vsemi narodi. »To je služba, ki zahteva zvesto osebo, in jaz zahtevam od svojih podrejenih uradnikov samo zvestobo, ki jo ima pravico zahtevati minister velike Italije od Italijanov; absolutno zvestobo, popolno, brez skritih ali odkritih rezerv. Kajti, takoj budi povedano, da v tem uradu, ki mu kraljuje slika našega kralja, morejo biti le uradniki italijanske države, vdani materi Italiji in nj. vel. Viktorju Emanuelu III. In povem vam jasno: ako bi kdo imel na dnu duše še kako kapljico obžalovanja nekdanjih časov, se lahko gre kurirat onkraj meje.« Ako bi hotel res jasno govoriti, bi moral minister reči: »Slovenski pismo-noše in pometači, pospravite kovčege in pojdite v Ljubljano!« »Pospravite kovčege« je zabrusil neki general poslancu Besednjaku v odgovor na njegov protest proti poitalijančenju ljudskih šol in preganjanju slovenskih učiteljev. Ta vzklil je postal takoj geslo vseh ministrov, ki prihajajo na Primorsko; le zasuče ga vsak po svoje. Minister je s svojimi besedami naznanil novo preganjanje slovenskih uradnikov na pošti; sicer slovenskih uradnikov ni več na pošti, Slovenec je še kak pismo-noša, niti slovenskih kočijažev ni več, ker pobirajo pošto z avtomobilom. Komu naj sicer veljajo ministrove besede? Ali niso do sedaj od-pustili vsakega Slovenca iz državne službe pod pretvezo, da sovraži Italijo in da objokuje stare čase? Od ministra, ki pride v mesto, kjer njegovi uradniki iz golega narodnega sovraštva in tudi iz osebnih nagibov preganjajo slovenske name-ščence, bi bili pričakovali nekoliko bolj moških besed.

Goriški podprefekt odide.

O premeščanju goriškega podprefekta so se širili razni glasovi. Vest o premeščanju se v začetku ni smatrala za resnično, končno pa se je potrdila. Podprefekt Scotti se je v sredo poslovil od Gorice. G. Scotti je bil sicer zvest izvrševalec sklepov in navodil svojih višjih predstojnikov, a je bil vendarle na glasu kot zrel mož, ki je pustil človeku do besede. Njegov naslednik g. Anza, podprefekt v Opatiji (ta podprefektura se sedaj ukine), žalibog ne uživa tega glasu in se je v Opatiji pokazal tudi osebnega sovražnika Slova-nov. Malo je pač verjetnosti, da bi se v Gorici preobrnil. — Novi goriški policijski komisar dr. Greco je že zasedel svoje mesto in g. Diaz je odšel. Dr. Greco je še mlad mož; osebno ima zelo prikljupljiv nastop, ki kaže tudi precejšnjo izobrazbo.

Izdajanje potnih listov ustavljeno.

Italijanska vlada je dala prefekturam ukaz, naj ne izdajajo več potnih listov za inozemstvo kakor v izjemnih slučajih. Vzroki tega ukrepa niso znani. Splošno prevladuje mnenje, da hoče vlada preprečiti, da bi Italijani trosili denar v inozemstvu, kar bi nepovoljno vplivalo na italijansko va-luto. Uspehi te kategorične naredbe bodo pač dvomljivi, ako je imela naredba ta namen. Saj Italijani gredo prav malo v inozemstvo na poto-vanja in letovišča; večina jih gre le s trebuhom za kruhom. Na drugi strani pa se nova naredba izvaja s tako strogostjo, da prav gotovo škoduje italijanskemu gospodarstvu. Potni listi se prav težko izdajo celo trgovcem. Goriška podprefektura zahteva n. pr. vizum italijanskega konzula na pismu, s katerim hoče prosilec dokazati, da po-tuje po inozemstvu po trgovskih poslih. Predno si trgovec preskrbi tak vizum, je trgovski posel že davno zamujen in škodo trpi trgovec, ki je pač italijanski državljan. — Radi te odredbe bodo imeli

velike sitnosti dijaki, ki študirajo v inozemstvu, posebno v Jugoslaviji. To splošno ukinjenje po-tnih listov je prišlo kakor nalašč v času, ko bodo odhajali dijaki v Jugoslavijo, in ga bodo politična oblastva izvršno izrabila v svoje namene. Naša šolska ravnateljstva naj blagohotno upoštevajo morebitne zamude primorskih dijakov.

Radičevci v mariborski oblasti po vstopu dr. Kukovca.

Maribor, 18. avgusta.

Ponedeljkovo časopisje je prineslo vest, da je prisostvoval nedeljskemu Pucelj-Radičevemu zborovanju na Krškem polju tudi bivši SDS šef g. dr. Vekoslav Kukovec. Ponedeljkovo »Jutro« ssemu ugotavlja, da je postal dr. Kukovec član Pucelj-Radičeve politične zveze. Kakor znano, se je potegoval dr. Kukovec že dalje časa, da bi bil sprejet med radičevce, a se je protivila temu spre-jemu kar na brzo roko mariborska radičevska or-ganizacija. Po kratki preizkušnji je bil Kukovec vendar le sprejet med seljake od samega Radiča in Pucelja.

Poročilo o sprejetju dr. Kukovca je zadelo v živo mariborsko Radič-Puceljevo družbo. Mari-borski radičevci v stranki itak niso iz prepriča-nja, ampak v upu na morebitno politično karijero. Ker je radičevska skupina v mariborski oblasti zelo pičila, a generalov vsak dan več, si pač lahko predstavljamo, da je borba za mesta v stranki, ki kaj pomenijo, velika. Nekak vrhovni vodja radičevcev v mariborski oblasti bi bil rad gostilničar Ant. Lipovšek v Mariboru, ki zatrjuje, da je že od početka Pucelj pristal in ima največ pravic do voidteljskega mesta.

Lipovška so nekako pomirili radi njegovih zahtev po kakem boljšem mestu v stranki s tem, da so ga dvignili do moči komisarja mariborske-ga okrajnega zastopa. Poleg Lipovška se poteguje za voditeljsko mesto v stranki: Roman Bende, dr. Rosina, ormoški Rojc, poslanec Kelemina itd.

In med to družbo, ki hrepeni in se peha, je bil od Radiča in Pucelja sprejet dr. Kukovec. Radičevi generali v mariborski oblasti se dobro zavedajo, da se dr. Kukovec ne bo zadovoljil v stranki s kakim podrejenim mestom, ampak se bo skušal na vsak način prikopati do časti oblast-nega voditelja. Dr. Kukovec je vendar že nad 20 let aktivno delujoč politik in kot tak bo prišel v Radičevi stranki veliko bolj v poštev nego tako-rekoč mladi politiki kakor so: Lipovšek, dr. Ro-sina, Bende itd. Si pač lahko predstavljamo, kaka nevolja je zavladala med mariborskimi radičevci, ko so zvedeli, da ima od sedaj največ izgleda za najvišja mesta v mariborski oblasti bivši SDS šef, katerega sta prekrstila v radičevca na Krškem polju Radič in Pucelj.

Kakor že omenjeno, je bilo med radičevci v mariborski oblasti pred vstopom dr. Kukovca neprestano trenje in prepiranje radi vodilnih mest, ta prepir se bo sedaj po dr. Kukovcu še povečal. Preoblica generalov je poguba za vsako armado. Preveč političnih generalov je ubilo SKS in isto dejstvo čaka tudi radičevce v mariborski oblasti.

K volitvam v Trgovsko in obrtno zbornico.

G. Vilko Weixl hoče na vsak način spraviti to važno stanovsko korporacijo v roke samostojnih demokratov. Sedaj lovi obrtne zadruge. Ali obrtniki razum Mihe Vahtarja, Kravosa, Bureša in Volčiča že vedo, kak zajec tiči za tem grmom. Vsi obrtniki, ki obsojajo pogubonosno politiko dr. Zerjavova, katera je pokopala Slovenijo in še prav posebej obrtnike v nesrečo, vedo kaj jim je storiti. Weixlov trud je zaman, njegova in dr. Zerjavova zvezda je ugasnila. Ako ima pogum, naj odloži čast predsednika gremija in razpiše nove volitve, pa bo videl, kaj se bo zgodilo.

Zrebanje loterije Društvenega doma v Trbovljah se bliža. -- Kupujte srečke!

sadil nanj sv. Frančiška, in so šli dalje, in on z njimi zadaj za svojim osličem.

In ko so potem bili že nekoliko naprej, je rekel kmetič sv. Frančišku: »Povej mi, si ti brat Frančišek iz Assisija?« Odgovori sv. Frančišek, da je. »Potem si tedaj prizadevaj,« je rekel kmetič, »da boš res tako dober, kakor ves narod o tebi misli; zakaj mnogi imajo veliko zaupanje vate. Zato te opomi-njam, bodi v resnici tak, kakor ljudstvo sodi o tebi!« Ko je zaslišal sv. Frančišek te be-sede, ni bil užaljen, da ga je kmetič človek posvaril, in ni rekel sam pri sebi: »kakšna govodina je to, da me svari,« ampak takoj je skočil na tla z osla in je pokleknil pred kme-tičem in mu je poljubil noge ter ga je po-nižno zahvalil, da ga je tako blagohotno in ljubeznivo poučil. Tedaj ga je kmetič skupaj s tovariši z velikim spoštovanjem vzdignil od zemlje, in so ga posadili nazaj na osliča in so šli dalje.

In ko so prišli do vznožja pečine prav na gori La Vernia, se je zahotelo sv. Fran-čišku, da bi malo odpohli pod hrastom, ki je stal tam ob poti; in ko je stal pod njim, je začel sv. Frančišek opazovati lego kraja in pokrajine. In ko je tako opazoval, glej, pri-leti velika množica ptic od različnih strani, ki so vse s petjem in prhutanjem perutnic naznanjale največjo radost in veselje. In ob-suile so sv. Frančiška tako, da so se mu ne-katere vsedle na glavo, druge gori na rame, spet druge na roke, druge v naročje in še

Opozarjamo na zvljače SDS

za volitve v trgovsko in obrtno zbornico v Mari-boru. Agitatorji SDS vedo, da s svojimi kandidati ne smejo agitirati, pa so našli novo pot in raču-najo, da jim bodo mariborski trgovci in obrtniki verjeli. Agitirajo namreč, da sta gg. Weixl in Pin-ter Jelačinova kandidata. — Ako jih že res dru-gače ne upate »skoze« spraviti kot s takimi lažmi, vam povemo, da mariborski trgovci in obrtniki nismo tako neumni, kot nas SDS smatra, zato bodo njeni kandidati — »skoze« padli.

KOLESAR POVOZIL ČLOVEKA DO SMRTI.

Včeraj so pripeljali v ljubljansko bolnico delavca Franca Ljubiča, ki se je ponesrečil med vožnjo iz Šentvida pri Stični proti Višnji gori. Na nekem ostrem ovinku mu je pridrvel nasproti do sedaj še neznan kolesar, ki ga je podrl na tla. Mož je obležal nezavesten; oni pa, ki je zakrivil nesrečo, se je odpeljal brezbržno naprej in se ni pobrigal za svojo žrtev niti toliko, da bi ga po-tegnil s ceste v travo in poklical pomoč sosedov. Le slučajno so ga dobili domačini, ki so ga spravi-li v ljubljansko bolnico. Bilo pa je že prepozno, ker je mož dobil smrtno nevarne poškodbe na gla-vi, obenem pretres možganov in mu po tem času zdravniki niso mogli več pomagati. Ljubiča so po-kopali, brezsrčnega kolesarja pa zasleduje var-sstvena oblast.

TRUPLO PAVLETA SUMANA NAŠLI.

Dne 16. avg. je solčavski domačin lovec Ja-kob Prodnik našel dne 22. jul. ponesrečenega Pavla Sumana, in sicer na Latvici v Matkovem kotu pod Mrzlo goro. V torek na vse zgoraj so šli domačini po truplo in ga prinesli na pokopališče v Solčavo, kjer so ga pokopali.

SMRTNA NESREČA IN POZAR.

V soboto 14. avg. je ubilo na Skaručini pri mlačvi desetletno Kristino Kosce-Zorovo. Kolo, ki vodi od gopelna v mlatilnico, jo je zgrabilo za obleko, ko je jemala slamo iz mlatilnice, jo za-vihetelo okoli, da je udarila z glavo ob tla in bila pri priči mrtva. Zorovi družini naše iskreno so-žalje!

Na veliki šmaern zvečer je pogorel V. Zu-pan, po domače Stefanc na Golem. Ogenj, ki je nastal v nastilnjaku, je tako hitro objel vsa po-slopja, da ni bilo mogoče prav nič rešiti. Zgorel je tudi en konj in ena krava. Le živina, ki je bila na paši, ej rešena. — Požarni brambi iz Po-lja in Vodic, ki sta bili takoj na mestu, sta obva-rovali sosednja poslopja pred ognjem. Kako je požar nastal, še ni dognano.

SMRTNONEVARNA POŠKODBA.

V Dol. Lendavi so rušili zid hiše Franca Ber-talantič. Med delom se je ena stena podrla in po-kopala pod seboj delavca Žižka. Ponesrečenec je zadobil smrtnonevarne poškodbe.

ŽENA IN MOŽ UMRLA EDEN ZA DRUGIM.

V Krčevini pri Mariboru št. 177 sta imela posestvo in vrtarijo Emilija in Josip Sip. Oba zakonca sta živela v sreči in zadovoljstvu, a je nenadoma ugrabila pred štirimi dnevi smrt ženo Emilijo. Smrt žene je moža tako pretresla in po-trila, da je tudi on nenadoma umrl v torek.

ZASACENA ZEPNA TATOVA.

Na zadnjem živinskem sejmu v St. Jurju ob juž. železnici so se pojavili trije elegantno oble-čeni šepni tatovi, ki so se pripeljali na semen-j z avtomobilom. Ljudje so mislili, da so kaki bo-gati kupci, pa so jih prav spoštljivo pozdravljali. No kmalu so njihovi obrti prišli na sled. Eden je izmaknil nekemu kmetu, ki je kupoval vole, denarnico ter jo hitro skril pod klobuk. Okradeni tatvine sploh ni opazil, pač pa neki drugi kmet, ki je stal za tatom. Hitro ga je pograbil ter pokli-cal še druge na pomoč. Takoj so bili na licu me-sta tudi orožniki, ki so prišli še drugega tatu, dočim se je tretjemu žeparju posrečilo neopaženo izginiti. Razkačena množica je hotela tatova pre-tepti in orožniki so ju komaj obvarovali batin.

druge okrog nog. Ko so to gledali njegovi to-variši in kmetič, se je sv. Frančišek čudil in je v duhu vesel rekel: »Jaz sem prepričan, predragi moji bratje, da je našemu gospodu Jezusu Kristusu všeč, da prebivamo na tej samotni gori, ko toliko veselja kažejo nad našim prihodom ptice, naše sestrice in naši bratci.«

II.

Ko je grof Orlando to slišal, da je sv. Frančišek s tremi tovariši prišel, da bi pre-bival na gori La Vernia, se je zelo razveselil in se je naslednjega dne vzdignil z mnogimi možmi svojega gradu, in so šli obiskat sv. Frančiška in so mu prinesli kruha in vina in drugih reči, potrebnih za življenje, za njega in za njegove tovariše. In ko je prišel gori, jih je našel ravno zatopljene v molitev. In približal se jim je in jih je pozdravil. Tedaj se je sv. Frančišek vzdignil in je z največjo ljubeznivostjo in veseljem sprejel grofa Or-landa in njegovo spremstvo. Nato so sedli k pogovoru. In potem ko so se med seboj pogo-vorili, in je sv. Frančišek zahvalil grofa za goro, ki mu jo je bil podaril in za njegov obisk, ga je poprosil, naj bi mu dal napraviti revno celico ob vznožju prelepe bukke, ki je rastla od stanovanja bratov oddaljena za lučaj kamena, kajti zdel se mu je ta kraj zelo prikladen za molitev in pobožnost. In Orlando jo ukaže takoj postaviti.

Ko se je bilo to zgodilo, in se je pribli-žaval večer, in je prišel čas za slovo, jita je

Čarobna krasota

valovitih las, svileno mehko usi-pajočih se v rahli obilici, zanes-ljivi uspeh očiščenja z Elida-Shampoo.

Brez sledu škodljivih ali jedkih primesi očisti Elida-Shampoo lahko pa temeljito lase in kožo na glavi z nežnim posebnim milom. Daje bujne, močne pene, ki z mili joni mehurcev zagrnejo vse nezaželeno.

Elida-Shampoo daje lasem trajno diskretno vonjavo, varuje in kreпча prirodne vale.

Uporabljajte vsled tega vedno sode prosti

ELIDA SHAMPOO

Jugoslav. d. d. Georg Schicht, Osijek. Oddelek »ELIDA«.
Pošljite mi brezplačno originalni zavojček 1/1
Elida-Shampoo
Ime:
Naslov:

Prosimo, da vtaknete in odrežete v kuverto, katero naslovite kot tiskovino.

DIVJI PREŠIČI V OKOLICI DJAKOVA.

Letos se klatijo po okolici Djakova silne čre-de divjih prešičev, kateri so v veliko nadlogo po-ljedelcem, posebno po njivah posejanih s koruzo. Ne mine skoraj dan, da naši lovci ne ubijejo ene-ga ali tudi več. V ponedeljek 16. t. m. pa je imel nadšumar škofovega veleposestva g. Jul. Bönel iz-redno srečo. Šel je namreč z dvocevko na lov. Po kratkem času je srečal divjo čredo, dvakrat je po-čilo in obležala je starka, z njo pa tudi mladič. Pač redek slučaj!

LOV NA DIVJE PRAŠICE.

Lovska družstva iz Trbovelj, Hrasnika in Za-gorja napravijo v nedeljo 22. avgusta lov na divje prešiče na Kumu, ker delajo kmetom veliko škodo. Samo enemu kmetu so ocenili škodo na pšenici, ki so mu jo napravile te mrcine, čez 200 kg. Za štiri lepe eksemplare lovci že vedo, mora jih pe-biti še več. Zbirališče ob 7 na Dobovcu.

**V nedeljo 22. avgusta 1926 bo
orlovska prireditev
v Metliki.**

La Vernia.

Za 700letnico sv. Frančiška, po I. Fioretti di san Francesco Janez Pucelj, št. Vid nad C.
(Dalje.)

Nato so trije tovariši sklonili glave, se zaznamovali z znamenjem križa in so šli na-prej. In prvi večer so prišli do samostana bratov in so tam prenočili. Drugi večer, ko vsled nevihte in trudnosti niso mogli priti ne do samostana bratov, ne do kakega gradu, ne do kakega selskega dvorca, in je z nevihto prišla noč, so si poiskali prenočišče v neki cerkvi, zapuščeni in prazni, in so tam legli k počitku.

Vso to noč pa se je sv. Frančišek vojsko-val s hudimi duhovi in je prebil noč v molitvi brez spanja in je bil zato od napora te noči preveč oslabilen na telesu, da bi lahko hodil peš. Ko so torej zjutraj tovariši to spoznali, so šli k nekemu revnemu delavcu v tistem okraju in so ga prosili pri ljubezni božji, naj bi dal svojega osliča bratu Frančišku, njiho-veemu očetu, ki ne more hoditi peš. Ko jih je la slišal imenovati brata Frančiška, jih je vprašal: »Kaj ste vi od bratov onega brata iz Assisija, o katerem pripovedujejo toliko do-brega?« Odgovorijo bratje, da so in da v resnici za njega prosijo za živinčce. Nato je ta do-bri mož z veliko spoštljivostjo in skrbjo osedlal in obrzdal osliča in ga peljal k sv. Frančišku in je z velikim spoštovanjem po-

sv. Frančišek, predno so šli vsaksebi, še malo pridigoval. Potem pa ko je bil odpridigal in jim dal blagoslov, je Orlando predno je odšel poklical na stran sv. Frančiška in tovariše in jim je rekel: »Bratje moji predragi! Ni to moj namen, da bi vi na tej samotni gori trpeli kako telesno pomanjkanje in bi se zaradi tega ne mogli tako zelo posvetiti duhovnim rečem. Zato hočem in vam to rečem enkrat za vselej, da gotovo pošljete v mojo hišo po vse, česar koli bi potrebovali; in če bi ravnali drugače, bi me zelo hudo užalili.« In po teh besedah je odšel s svojim spremstvom in se je vrnil na svoj grad.

Zdaj je rekel sv. Frančišek svojim tova-rišem naj sedejo, in jih je poučil, kako naj bi živeli po redovnem pravilu v tej samoti. In prav posebno jim je zaukazal paziti na sveto uboštvost rekoč: »Ne glejte toliko na ljubez-nivo ponudbo Orlando, da v čem ne raz-žalite naše in moje gospe, svete revščine. Vedite za gotovo: čimbolj se bomo izogibali uboštvu, tembolj se nas bo izogibal svet, in tem več pomanjkanja bomo trpeli. Če pa se bomo prav tesno oklenili svetega uboštv. bo svet šel za nami in nas v obilici preskrboval. Bog nas je poklical v ta sveti red v odrešenje sveta in je postavil to pogodbo med nami in med svetom: da damo svetu dober zgled, svet pa nas oskrbi v naših potrebah. Vztrajajmo tedaj v svetem uboštvu, ker ono je pot popol-nosti in poročnosti in zastava večnega bo-gastva.«

Dnevne novice

★ **Zrtev železniške nesreče pri Lazah.** Kakor smo že svojočasno poročali, se je pri znani nesreči v Lazah ponesrečil kurjač Franc Rampfel, katerega so morali prepeljati v bolnico. Mož je imel na desni nogi večkrat zlomljeno kost. Vsled zdrobljene kosti so našle nevarne komplikacije, tako da so morali sedaj možu nogo odrezati. Mož ima ženo in pet otrok. — Za tega ponesrečenca so že takrat potniki vlaka zbrali svoto 1000 Din. Tudi sedaj se občinstvo zanima za ponesrečenca in za družino in gotovo bo dobil mož, ki je padel v tako nesrečo, tudi še od drugih strani izdatne podpore za se in za svojo družino.

★ **Portretiranje kraljice Marije.** Josu Bužan, akad. slikar iz Zagreba, je lani portretiral kralja. Včeraj je bil sprejet od kralja in kraljice, da izroči portret princeze Ileana, katerega je slikal ob njenem obisku na Suveboru. Izredno sta bila kralj in kraljica tudi to pot zadovoljna z njegovim delom, ter mu priskrbo čestitila. Poverila sta mu zopet novo delo. Jutri že prične s portretiranjem kraljice. Kralj ga je pridržal na večerji kakor tudi danes na obedu in večerji.

★ **Protestni shod** je sklicalo Združenje vojnih invalidov v nedeljo dne 22. avgusta 1926 ob 9. uri dopoldne v dvorani Mestnega doma v Ljubljani radi neupoštevanja invalidskih pravic in redukcije zavodov. Vabijo se vsi vojni invalidi in vdove iz bližnjih krajev ter vse organizacije in društva.

★ **Dr. Kukovec — veliki župan.** »Delavska politika« prinaša vest, da bo dr. Kukovec postal veliki župan mariborske oblasti.

★ **Vojaška odlikovanja.** »Službene novice« št. 184. prinašajo na 6 straneh odlikovanja, ki jih je podelil kralj 28. junija t. l. za zasluge v bivši črnogorski armadi v vojskah 1912—1913 in 1914—1916. Z redom Karadordve zvezde za meči IV. stopnje sta odlikovana brigadir Miloš D. Medenica in svečenik Nikola Simonić.

★ **Odlikovan je z redom belega orla V.** stopnje dr. Milan Todorović, vseuč. prof. v Belgradu in bivši načelnik ministrstva za trgovino in industrijo. — Z redom sv. Save III. stopnje je odlikovan Emile Perrot, vseuč. prof. in ravnatelj »Office National des Matières Premières Végétales« v Parizu. — Z redom sv. Save IV. stopnje je odlikovana miss Annie Dickinson, ustanoviteljica in voditeljica sirotišča v Travniku. — Red sv. Save V. stopnje je podeljen g. E. Sokopu-u de Zabranski, ravnatelju banke Franco-Serbe v Zagrebu.

★ **V narodnem gledališču** v Mariboru je imenovan za tajnika v 1. skupini II. kategorije g. Andra Mitrović, ki je bil zadnji čas tajnik narodnega gledališča v Zagrebu.

★ **Podpora za strokovne šole v Sloveniji.** V ministrstvu za trgovino in industrijo je odobren kredit v znesku 100.000 dinarjev, določen za podporo strokovnih, nedržavnih šol v Sloveniji. Podpore se bodo razdelile še pred začetkom šolskega leta.

★ **Nova seizmološka postaja.** V Mandalini pri Šibeniku je zgrajena nova seizmološka postaja, ki jo bo vodila tamošnja komanda podoficirske šole.

★ **Iz veterinarske službe.** Za veterinarja pri okrajnem glavarstvu v Celju je imenovan g. Filip Kulterer in za veterinarja v Kastvu g. Franjo Goljar. — Za uradnika kmetijske stroke pri velikem županu v Ljubljani je imenovan Franjo Kafo, okrajni ekonom v Novem mestu, za kmetijskega referenta pri okrajnem glavarstvu v Novem mestu Fran Malasek, učitelj na kmetijski šoli na Grmu.

★ **Bogat postaneš kar čez noč,** če s srečko bogate loterije »Kat. prosvetnega društva« v Sv. Petru nad Sv. gorami, ki stane samo 10 dinarjev, zadeneš krasen dobiček. Dobitki je 1000 v vrednosti 100.000 Din. Dobitki so novi in dragoceni kakor: štirisedežni avto, mlad konj, molzna krava, moško kolo, radio-aparat, salonska ura, obleke itd. Kdor naroči in raz-

peča 100 srečk, si zasluži 400 Din; kdor pa naroči 10 srečk, dobi 3 srečke brezplačno. Za naročilo zadostuje dopisnica, naslovljena na »Loterijski odbor v Sv. Petru nad Sv. gorami.

★ **Tombola za Maretinsko hiralnico** se vrši pri Sv. Marjeti niže Ptuja v nedeljo dne 29. t. m. v gostilni Mikl. Dobitki so prav krasni kot: kmetski voz, obleke, obuvala, celi zaboji kave, Zlatorog mila z zlatniki itd. — Karte so po 3 Din. Čisti dobiček gre za muretsko hiralnico, ki bo septembra meseca otvorjena. Pridite v nedeljo 29. t. m. vsi na tombolo v Smarjeto niže Ptuja!

★ **Silovita toča v laškem okraju.** V soboto 7. avgusta se je usula med nevihto silovita toča nad župnijo St. Rupert nad Laškim. Toča je do obupa neusmiljeno klestila po Mali brezi in po St. Rupertu. Toča je uničila ubogim posestnikom še to, kar je preostalo na poljih kot zadnji up po nalivih in neurjih.

★ **Jesensko porotno zasedanje ljubljanske porote** se odprlo v ponedeljek dne 13. septembra. Za to zasedanje je pripravljenih že več precej zanimivih slučajev in bo trajalo najmanj 1 teden.

★ **Špansko brodovje v dalmatinskih vodah.** Javila se prihod španskega brodovja v dalmatinskih vodah. Brodovje bo pristalo ali v Splitu ali v Šibeniku.

★ **Ribiči vjeli morskoga psa.** Ribiči na Korčuli so vjeli morskoga psa, dolgega 6 m in težkega 600 kg.

★ **Nov radičevski list.** Radičevci v Osijeku nameravajo izdati svoj list, ki bo za enkrat izhajal tedensko.

★ **Suspendiran direktor.** Direktor beljske tovarne za sladkor je suspendiran. Baje se je zoper njega pritožilo četniško združenje na kralja.

★ **Afera Ljubije.** G. Stjepan Radić je nedavno izjavil, da je minister dr. Nikić protizakonito prodal veliki železni rudnik Ljubija v Bosni in s tem državo oškodoval za nekaj milijonov. Kakor poročajo iz Beograda, je radi tega sedaj vložil dr. Nikić proti Radiću tožbo.

★ **Prijetna naloga.** Nalogo, da obvesti Pašiča o izgubi Beograda, je moral prevzeti generalni tajnik radikalne stranke dr. Momčilo Ivković.

★ **Jubilejna proslava.** Uprava šumarskega združenja je sklenila, da se začetkom oktobra na najsvečanejši način proslavi petdesetletnica prve šumarske strokovne organizacije.

★ **Nove reparacijske ladje.** Direkcija rečne plovbe prejme te dni iz Nemčije 12 novih ladij na račun reparacij.

★ **Promet v Italijo.** V Sloveniji je bilo v času od 8. junija do 31. julija izdanih 5603 potnih dovoljenj, od teh 60% za Italijo.

★ **Lektor francoščine v Zagrebu.** Lektorjem francoščine na zagrebški univerzi je imenovan dr. Konstantin Draganović, ravnatelj druge realne gimnazije v Zagrebu.

★ **Novi asistenti v Zagrebu.** Za asistente na univerzi v Zagrebu so imenovani: dr. Mladenović na filozofski, dr. Banjanin na medicinski in Jakob Horvat na veterinarski fakulteti.

★ **Vzpostavljena železniška zveza.** Med Apatinom, Somborom in Odžakom je železniška zveza zopet vzpostavljena.

★ **Angleški umetniki v Dalmaciji.** V Kaštele je došla angleška umetnica Miss Clare Leygheston in predsednik umetniškega združenja v Londonu. Izdala bosta knjigo o Dalmaciji.

★ **Konferenca o rudniškem zakonu.** Minister za šume in rude je pozval v Beograd za september zastopnike trgovskih, obrtnih in industrijskih zbornic, da se z njimi posvetuje o novem rudniškem zakonu.

★ **Judovski sportni dan.** 5. septembra se vrši v Novem Sadu sportni dan judovskih sportnih klubov naše države.

★ **Zagrebska falzifikatorska afeta** zavzema vedno večji obseg. V bližini Karlovca je bil aretiran četrti sokrivec, neki učitelj in odveden v Zagreb, ker da je bil preje v službi pri finančni delegaciji in v aferi četrti krivec.

★ **Lipski geolog v Bolgariji.** Bolgarska vlada je povabila lipskega profesorja geologije Holza, da raziše južno Bolgarijo.

★ **Zopet letalska nesreča v Novem Sadu.** V ponedeljek deseto uro dopoldne je v Novem Sadu blizu konjskega dirkališča padlo na tla letalo z vojaškega letališča in pokopalo pod seboj pilota, poročnika Ziko Popovića, ki je na poti v bolnico izdihnil. Letalo je bilo sistema Brandenburg, mali tip, in je imelo Mercedes-motor za 100 KS. Med poletom je motor imel defekt, Popović je hotel pristati, a letalo je zadelo ob neki elektrood in se prevrnilo. — To je 13. letalska nesreča v Novem Sadu in l. 1918, ki je zahtevala smrtno žrtev.

★ **Dvojni umor pri Somboru.** V noči od sobote na nedeljo sta dva maskirana neznanca vdrla v gostilno Stanka Jelašića 5 km južno od Sombora, ustrelila gospodarja, ugrabila 4000 Din, se napila žganja in hotela nato umoriti še gostilničarjevega 12 letnega sina, da bi se iznebila priče svojega zločina. Na dečkove obupne klice so se oglasili štirje fantje, ki so ravno šli mimo. Roparja sta zbežala, pri tem pa je še eden ustrelil enega izmed fantov. Toča Bandobranskega, ki ga je hotel zadržati.

★ **Prodaja nekaj pohištva, stenskih slik** priznanih slikarjev ter knjig medicinskoznanstvene in leposlovne vsebine. Ogleda se v Ljubljani, Resljeva cesta 12, pritličje, desno med 6. in 7. uro zvečer.

★ **Na III. drž. real. gimnaziji v Ljubljani** (Beethovnova ulica) se bodo vpisovali učenci v 1. razred 1. sept. od 8—9 v ravnateljevi pisarni. S seboj naj prinesejo krstni list in šolsko izpričevalo, ki velja za vstop v srednje šole. Po vpisovanju se prične sprejemni izpiti. 2. septembra od 10—12 bo v učilnicah vpisovanje učencev v 2.—8. razred, vpisovanje repetentov v vse razrede pa v ravnateljevi pisarni. Vsak učenec mora predložiti letno izpričevalo in plačati 15 Din za tiskovino in dij. knjižnico. Učenci tujih zavodov se bodo vpisovali 3. sept. dop. v pisarni. Otvoritvena služba boža 4. sept. ob 8 v Križankah, 6. sept. ob 8 pa začetek rednega pouka.

★ **Na I. drž. gimnaziji v Ljubljani** se bodo vršili sprejemni izpiti za 1. razred 3. septembra s pričetkom ob 9. Vpisovanje se bo izvršilo isti dan od 8.—9. ure. Razredni, dopolnilni in privatni izpiti se bodo vršili od 29.—31. avgusta. Šolska maša bo 4. IX. ob 8. Reden pouk se prične 6. sept. ob 8. Natančni podatki so razvidni iz oglasov v gimnazijski avli.

★ **Na državni gimnaziji v Kranju** bodo od 25. avgusta dalje razredni privatni izpiti. Za razredne (ponavljalne) izpite se ej prijaviti najkasneje do 27. avgusta od 8—11. Prijave za sprejemni izpit v 1. razred se bodo sprejemale dne 1. sept. od 9—11. Do tega dne se je moglo tudi prijaviti pismeno. Prijavi je priložiti obiskovalno izpričevalo in rojstni list. Sprejemni izpiti bodo dne 2. sept. od 9 dalje. Vpisovanje vseh učencev bo dne 3. sept. od 9—12. Podrobna določila so razvidna iz oglasa na oglasni deski zavoda.

★ **Začetek šol. leta 1926-27 na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani** in na z njo združenih oddelkih. Vpisovanje za novo vstopivše gojenke v I. do VIII. razred se vrši v sredo 1. sept. od 9—11. S seboj je prinesiti zadnje izpričevalo in krstni list. Sprejemni izpit za te gojenke je v četrtek 2. sept. ob 8. Gojenke, ki so bile že na zavodu, se javijo v petek, 3. sept. od 9—11. Razredni in dodatni izpiti se vrše 27., 28. in 30. avgusta, vsakokrat ob 8. Natančnejši razpored glej na deski. Otvoritvena služba boža je v soboto 4. sept. ob 9 v nunski cerkvi in je obvezna za vse gojenke. Pouk se prične v polnem obsegu v ponedeljek, 6. septembra ob 8. — Enoletni trgovski tečaj. Rok za vpisovanje je določen na torek, 14. septembra od 9—11. Sprejemni izpit je v sredo, 15. sept. Pouk se prične v četrtek 16. sept. ob 8. — Enoletna gospodinjinska šola. Rok za vpisovanje je določen za 29. in 30. sept. ob 9. Jutraj. Pouk se prične 1. oktobra ob 8.

Romanjena Sv. Goro pri Gorici.

Na razna vprašanja odgovarjamo sledeče: vlak odpelje v soboto 28. avg. jutraj iz Ljubljane proti Trstu. Skušali bomo doseči, da bo imel zvezo z gorenjskim vlakom, ki prihaja v Ljubljano 7.20. Vlak se ustavi tja grede na vseh postajah Ljubljana—Rakek, tako, da romarji povsod lahko vstopijo. Nazaj grede se zopet ustavi na vseh postajah Boh. Bistrica—Ljubljana in Ljubljana—Rakek. Vložena pa je bila naknadno prošnja za polovično vožnjo za vse proge ljubljanskega ravnateljstva. Vsakdo kupi sam polovično karto na postaji kjer vstopi do meje Rakek. Izkaznice dobe priglasenci po pošti. Kdor še ni vplačal cele vsote 90 Din, naj jo plača tam, kjer se je zglašil. Priglasje sprejema: Prosvetna zveza v Ljubljani, Miklošičeva c. št. 7. in župni urad na Vrhniki do 21. t. m., to je do sobote popoldan do šeste ure. Na poznejše priglasje se ni mogoče ozirati.

Ljubljana

○ **Umri je gosp. Jakob Zalaznik,** ugledni ljubljanski meščan in ustanovitelj splošno znane sladčičarne, ki jo je s svojo podjetno in splošno priljubljeno pokojno so-progo dvignil do cvetočega podjetja. Rajni je bil mož starega kova, veren in dobrotljiv zlasti do dijakov. Bil je več let pevec na šent-jakobskem koru in ustanovitelj glasbenega društva »Ljubljane«. Dolgotrajno bolezen je prenašal udano in se ponovno dal prevadeti. Sveti mu večna luč in Bog naj mu bo plačnik! Pogreb se bo vršil danes ob 4 popoldne iz hiše žalosti na Starem trgu.

○ **Slov. glasbeno društvo »Ljubljana«** pozivlja svoje člane, da se udeležijo pogreba ustanovitelja našega društva g. Jakoba Zalaznika, ki bo danes popoldne ob 4 iz hiše žalosti na Starem trgu.

○ **»Krekova mladina«** vabi vse člane, da se brezpogojno udeležijo sestanka, ki se vrši dne 23. avgusta v prostorih »Krekove mladine« na Starem trgu. Razgovor bo o dramatični šoli. Člani, ki se zanimajo za dramatik in dramatično šolo posebej, se vabijo, da se sestanka v lastnem interesu udeležijo. — Obvezno!

○ **Izlet Stokovne zveze javnih nameščencev in organizacije javnih nameščencev,** somišljenikov SLS, se vrši v nedeljo, dne 22. avgusta v Medno z vlakom ob tričetrt na 3 popoldne. Zbirališče ob pol 3 na glavnem kolodvoru. — Tajništvo.

○ **Članski sestanek strokovnega društva tobačnih upokojencev in upokojenk** v Ljubljani se vrši v petek, dne 20. avgusta 1926 ob pol 3 popoldne v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica. Razpravljalo se bo o važnih stvareh, zato se sigurno vsi udeležijo. — Odbor.

○ **Na I. dekliški osnovni šoli v Ljubljani** je imenovana za stalno učiteljico gđc. Leopoldina Kump.

○ **Ljubljanska kopališča** so v zadnjih dnevih posebej radi izredno lepega toplega vremena jako oživila. Obisk v mestnem kopališču cenijo v zadnjih dneh na 500 do 600

kopalcev, kar je za Ljubljano gotovo lepo število. Toplota vode znaša od 17 do 19 stopinj Celsija. Dobro obiskana pa so tudi kopališča na Savi, dati je savska voda za par stopinj mrzlejša kot pa Ljubljanka.

○ **Okrađeni delavci.** V delavsko barako na Mivki št. 12, last zidarskega mojstra Ivana Slokana, v kateri stanuje sedaj 13 delavcev, je vlomil med delom neznan lopov. Odsel je svojim tovarišem razno obleko, perilo in čevlje v vrednosti okrog 8000 Din. Nekaterim pa je odnesel tat tudi listnice in denarnice, ter jih je oropal še teh težko prisluženih prihrankov. Vlom je zapazil prvi zidar Iv. Horvat, ko se je vrnil prvi od dela in je našel vrata barake do kraja odprta, v baraki pa odprte in premetane vse kovčke in zaboje. Lopovu so že na sledu in ga bodo kmalu spravili, kamor spada.

○ **Vlom v drvarnico.** V baraki III. ob Vilharjevi cesti je vlomil neznan tat skozi okno, na katerem je razbil šipo, v drvarnico neke stranke. Odsel je nekaj perila z vrvoj vred, okrog 30 jalc in pa hleb kruha, pa dve steklenici smrečjega soka. Vlomilec je moral shrambo dobro poznati, ker je odprl le tam, kjer je bilo kaj za njega. Napravil je posebno z ozirom na sedanje nabavne cene za obleko in perilo dotični družini precejšnjo škodo.

○ **Dve tatvini.** V Akademskem kolegiju v Kolodvorski ulici je bilo ukradeno Lavo-slavu Viherju risalno orodje znamke Rieffler, stroj za raziranje in krtača za obleko. Viher ima okrog 1200 Din škode. Kdo je izvršil tatvino, še prav nič ne vedo, pač pa je moral biti to bolj domač človek, ki razmere v kolegiju prav dobro pozna. — Na nekem stavbišču na Taboru pa je bilo ukradeno elektro-monterju Juliju Piščancu medeno pihalo, vredno 850 Din.

○ **Ljubljanski trg.** Na vseh tržiščih v šolskem drevoredu in na Vodnikovem trgu je bilo včeraj dopoldne izredno živahno. Posebno veselo je bilo na sadnem trgu tako pri branjevkah kakor na domačem sadnem in zelenjadnem trgu ob Semenišču in podaljšku. Tam so se vrstile košare, jerbasi in zaboji različnega banaškega sadja, kakor jabolka, slive in hruške. Pa tudi naši ljudje so prinesli na trg že jako lepo in popolnoma dozorelo sadje. Posebno lepa so naša jabolka in pa češnje, po katerih posebno tuji kaj pridno segajo. Dalje so prinesli na trg naši okoličani jako lepe borovnice in pa maline. Rdečih jagod ni bilo. Tudi gob je vedno več na trgu, toda le prav malo jurčkov, marveč skoro same lističe in pa nekaj krempeljcev in mlečnic. Včeraj so pripeljali na trg prvič letos tudi škofjeločani svoje znane kumare, ki pa letos še niso tako velike kot običajno. Prodajali so jih po 1.50 Din kos in so jih jako dosti prodali. — Pri tej priliki naj omenimo priporočilo našega tržnega nadzorstva, da naj posebno prodajalci sadja svoje sadeže varujejo pred muhami in podobno nesnago, ki zastruplja posebno godno zrelo sadje in ga onečašča, kar je za zdravje prebivalstva jako nevarno in zna imeti tudi v gotovih slučajih zle posledice.

Maribor

□ **Vrtnitev češkoslovaških častnikov** iz Beograda preko Maribora. Pred 3 tedni so se peljali skozi Maribor v Beograd češkoslovaški višji častniki v spremstvu francoskega generala. Visoki gostje so se ustavili v Mariboru, kjer so bili slovesno sprejeti in pogosteni na kolodvoru. Ti častniki so se vrnili iz Beograda v Češkoslovaško v četrtek. Gospoda je pripelala na mariborski kolodvor ob 14.56. V imenu občine je pozdravil častnike in se od njih poslovil podžupan dr. F. Lipold. Pogostitev je prevzelo mariborsko žensko društvo.

□ **Zaupnikom za Kmetijske dneve.** Vljudno prosimo, da račune glede izkaznic čimprej zaključite in nam jih dološljete na Prosvetno zvezo v Mariboru, Aleksandrova cesta 6, I. nadstropje. — Pripravljalni odbor.

□ **Regulacijska dela na Kralja Petra trgu** se bodo v kratkem pričela. Občinska uprava je tu preje oddala delo in ga bo izvedla kot na kolodvoru, ker se za postavitev toaletnih lokalov pri kolodvoru še pogaja z železniško upravo, ki bo na vsak način morala tudi nekaj prispevati. Ko se v tem oziru doseže sporazum, bodo tudi tam dela takoj razpisana. To-liko na včerajšnje opombe skrbnega »Jutra«!

□ **Občinske volitve na Teznu pri Mariboru.** Na Teznu pri Mariboru se vršijo prihodnje nedelje občinske volitve. Tokrat je vloženih v tej mali občini, ki voli 9 odbor-nikov, 6 list. Liste so razdeljene takole: 2 socialistični, 2 SLS, 1 SDS in 1 orjunaška. Ni verjetno, da bi pripomogle tokratne volitve radi strankarske razcepljenosti do delazmožnosti občinskega odbora.

□ **Še o samomoru v Kettejevi ulici.** Včeraj smo poročali, da se je obesil v Kettejevi ulici brezposelni pek Jakob Zgone. Samomor je izvršil za durmi svoje sobe, v kateri je stanoval sam, žena in hčerka sta na Dunaju. Zabil je žebelj v podboje, pritrdil nanj vrv, si jo nadel krog vratu in se spustil navzdol. Žebel je bil preslabo zabit, se je upognil in samomorilec se je lotil drugič samomora. Zabil je drugi močnejši žebel v podboje, si omotal krog vratu žepni robec, da bi ga vrv preveč v živo ne rezala in se nato obesil do smrti. Na mizi v sobi sta bili dve prazni sto-

(Dalje.)

klenici, v katerih je bil pred izpitjem alkohol močnejše vrste.

□ Pri treh ribnikih bo ponovno treba napraviti rracijo. Tam stanujoci in oni, ki hodijo tam mimo, morajo biti priča najrjem obnašanju razuzdancem, ki je posebno za številno mladež v teh krajih javno pohujšanje. Za te ljudi bo pač edino zdravilo — pendrek.

□ Stiri desetletnica samostojne obrti. Na Aleksandrovi cesti poleg kavarne Jadran ima svoj brivski lokal g. Stefan Toman. Toman že izvršuje 40 let kot samostojen mojster obrti in bo slavil ta jubilej te dni. Toman je glede 40letnice samostojnosti v Mariboru najstarejši brivec. Vrlemu obrtniku častitamo k jubileju!

□ Išče te sreča, kupi si srečko. Mladinsko društvo v Mariboru želi v doglednem času sezidati zavetišče za osirotele mladeniče iz Maribora in okolice. Kako blag načrt! Ali se tudi tebi ne smilijo mladeniči brez staršev? Gotovo! Zato kupi takoj srečke efektne loterije! Srečka stane samo 5 Din. Prodajaj pa tudi drugim! Srečke dobiš pri Mladinskem društvu v Mariboru, ki pripravljajo krasne dobitke, zato si kupi srečko, ker čaka te sreča!

□ Pri krojevalni tečaji, damski in moški, obiskovana od 53 udeležencev, ki ju je priredil urad za pospeševanje obrti v Ljubljani pod vodstvom strokovnih učiteljev Alojzija Knaflja, sta bila skupno z razstavo krojev za razna oblačila dne 9. t. m. zaključena. Na zaključnem sestanku je načelnik krojaške zadruge g. Kosar opozarjal na lep uspeh tečajev, ki sta trajala razmeroma zelo malo časa. Zahvalil se je uradu za pospeševanje obrti za njegovo skrb za procvit obrti in g. učitelju za njegov trud. G. učitelj je očrtal težek položaj obrtništvu oblačilne stroke in poudarjal, da se more izboljšati le z dobro strokovno izobrazbo. Poudarjal je tudi, da imajo obrtniki v obmejnih krajih še težje stališče, ker je še vedno dosti takih, ki menijo, da je obleka, kupljena v Gradcu ali na Dunaju veliko boljše, četudi bi pri našem obrtniku dobil obleko za isti denar iste kakovosti in morda še bolj izdelano. — Omenjal je razne oblasti, ki so pripomogle, da sta se tečaja nemoteno vršila, kakor mestno občino, ravnateljsko meščanske šole go. Klavžar, ki je šla v vseh ozirih jako na roko in g. Kosarja. Vsem se je zahvalil za njihovo požrtvovalnost. G. Suštarič in gospodična Enci sta se v imenu vseh tečajnikov zahvalila g. učitelju, nakar so se razdelila obiskovalna izpričevala.

□ Krvav pretep v St. Miklavžu pri Mariboru. Zadnje nedeljo so se šentmiklavški fantje popoldne napili in nato stekli. Eden od pretepačev se je nameraval z nožem znositi nad svojim nasprotnikom in ga je čakal v večernem mraku pri podbojih gostilne. V gostilno je hotel vstopiti pridni in mirni cestni delavec Tomažič. Pretepač, ki je čakal na svojega nasprotnika, se je zmotil v osebi in prerezal žile na roki popolnoma nedolžnemu Tomažiču. Nevarno ranjenega Tomažiča so prepeljali v mariborsko bolnico.

□ Strela je udarila. Zadnji ponedeljek proti četrti uri popoldne so se začeli valiti iz Dravskega kota proti Mariboru temni oblaki, ki so obetali nevarno nevihto. Neurje se je pa izlilo pred Mariborom med bliskom, gromom in nalivom. Med nevihto je udarila strela v kočjo pri Kamnici, jo užgala in lesena stavba je pogorela do tal.

□ Muhasti konj. V torek krog 8. ure zjutraj je peljal mladosten fantek po velikem mostu navaden mesarski voz, v katerega je bil vprežen še precej lep konj. Most je bil radi škropljenja opolzel, konju je spodrsnilo pri letu in padel je na hrbet kot bi mu kdo izpodnesel vse štiri noge in je žival obležala na prvi videz zelo močno poškodovana. Fantek je začel vpiti na pomoč, ljudje so se zbirali v gručah krog ponesrečene živali. Ženske so glasno mledovale, moški so izpregli konja in ga skušali spraviti na noge. Vsi poizkusi in prizadevanja, da bi se žival vsaj malo dvignila, so bili zastoj. Šli so že po konjederca, da bi žival odpeljal na vozu. Ko so ljudje po brezuspešnem dviganju začeli zapuščati žival, pa je namah skočila na vse štiri in jo ubrala, ker je bila izprežena, v najbolj naglem teku po mostu. Pred kratkem smrti zapisanega konja so komaj ujeli, ga vpregli in brzel je z vozom kakor pred padcem. Konju je ugalj hlad sveže poškropljenega mostu in se je mirno hladil več nego trideset ure.

Celje

□ Podružnica kmetijske družbe za Celje in okolico ima svoj sestanek v nedeljo na Babnem in sicer v prostorih požarne brambre. Na sestanku predavata dva strokovnjaka o vprašanjih poljedelstva.

□ Mestni župan g. dr. Hrašovec se je vrnil z dopusta in prevzel županske posle, ki jih je vodil za časa odsotnosti g. župana njegov namestnik podžupan g. Gobec.

□ Dvorišče v starem poslopju okrožnega sodišča je sedaj občišeno. Cel teden so delali jetniki, da so odpeljali blato in vodo. Pohvalno moramo omeniti sodno in jetniško upravo, ki je to delo izvršila ne glede na pomanjkanje kredita. Seveda je sedaj opravljeno delo le začetno. Voda na dvorišču nima odtoka in tudi stranke, ki stanujejo v tej nesrečni hiši, nimajo nikakega odliva za pomije. Vsi tedaj je pričakovati, da bo zopet na tem dvorišču stara umazanost. Tu mora na vsak način poseči vmes magistrat, ker državna uprava ne stori svoje dolžnosti. Ker pravo čudo je, da ni v tej hiši izbruhnila še kaka kužna bolezen.

Poravnajte naročnino!

Novo mesto

Izlet k Sv. Miklavžu. Po sklepu konference S. S. Cordis z dne 12. t. m. v prošnji bo »fantovski izlet« k Sv. Miklavžu na Gorjance prihodnji ponedeljek 23. t. m. Cerkevno opravilo se prične ob 9. Mladina je s svojimi voditelji vabljena k obilni udeležbi. — Okrepčila je primesti s seboj!

Zahvala. Novomeško orlovsko okrožje se najiskreneje zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da se je prireditve v Smihelu pri Novem mestu tako lepo izvršila, posebno milostljivemu g. proštu Karolu Čerinu za sv. mašo in izredno lepi cerkveni govor; dr. Alojziju Čampi za krasno uspešni govor na zborovanju pred cerkvijo; pred. g. župniku Stefanu Terškamu, da je dal na razpolago svoj vrt; č. šolskim sestram de Notre Dame v Smihelu, da so s toliko naklonjenostjo pomagale pri pripravi; pevskemu zboru kat. prosv. društva »Sotac« v Novem mestu za lepo petje pri sv. maši; novomeški orliški srenji za sodelovanje ter šmihelskemu in novomeškemu orlovskemu odseku za zares požrtvovalno delo pri pripravi. — Novomeško orlovsko okrožje.

Slovenska krajina

Nova šola v D. Lendavi. Kakor se poroča, je vlada pripravljena postaviti v D. Lendavi na državne stroške novo šolo. Zahteva le to, da občina da prostor za novo stavbo.

□ Prošenec v Turnišču. Na Veliki Šmaren je turniška župnija obhajala god svoje cerkvene zaščitnice. Ljudi je prišlo od vseh strani, kakor menda še nikdar ne na ta dan. Pri službi božji je nastopil novi pevski zbor, ki je v polletnem obstoju tako napredoval, da je lahko zapel sedmglasno Mihelečičovo vstopno pesem. To je gotovo prva prilika, da je domači zbor zapel v prekmurski cerkvi sedmglasno pesem.

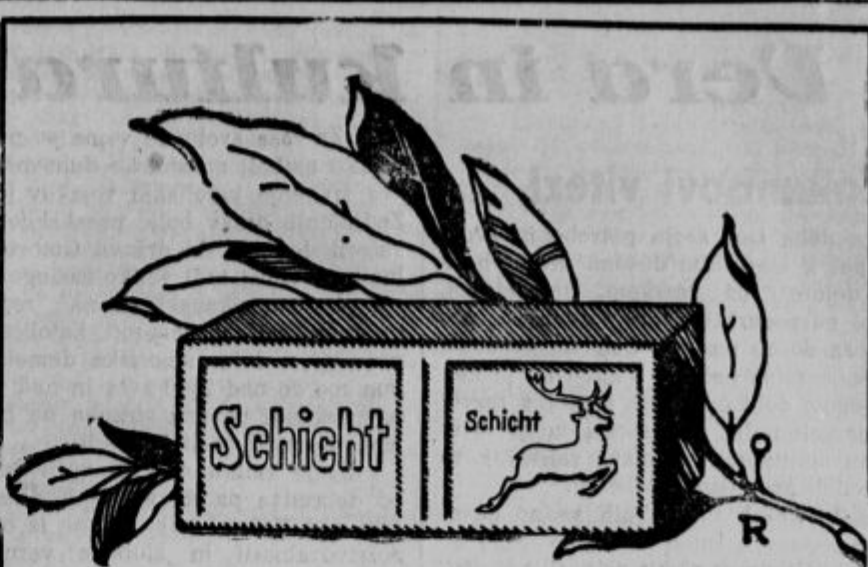
Občni zbor »Hranilnice in posojilnice« v Črensovcih. Pred dobrim tednom se je vršil v Črensovcih občni zbor »Hranilnice in posojilnice«. Ker bo gotovo zanimivo, kako deluje in napreduje denarni zavod, ki ga vodi kmetje-domačini, ki prej o družništvu in o vodstvu kakih gospodarskih zavodov niso imeli niti pojma, podamo na tem mestu glavne podatke iz »računskega zaključka«, ki sicer datira z dne 31. decembra 1925, a je bil podan šele na obnem zboru. Hranilnica obstoja pet let. Med tem časom je njeno premoženje narastlo: deleži (članov 903) 4515 Din, posojila (300) 1.135.188 Din, hranilne vloge (397) 1.118.203.89 Din rezervni sklad 73.288.93 Din. Denarni promet v letu 1925: prejemi 859.805.77 Din, izdatki 789.138.95 Din; skupaj 1.648.944.72 Din. — Hranilnica v Črensovcih je prva, ki se je po prevratu stanvila. Vodstvo je zelo agilno. Ne peča se le z denarnim prometom, temveč od časa do časa naroča po cele vagone soli, ter jo razprodaja po nižji ceni, kakor se dobiva v trgovinah.

Zanimivost. Zivinski trgovec g. Benko je ta teden kupil v neki vasi tele s tremi nogami.

Primorsko

Zanimivo pismo. V tržaški list »Sera«, ki ga sedaj urejuje iz fašistovske stranke izgnani Piero Bielli, je neki fašist priobčil s polnim podpisom in številko fašistovske izkaznice pismo naslednje vsebine: »Prosim slavno ravnateljstvo mestne elektrarne (ki je v občinskih rokah), naj mi pojasni, kako je mogoče, da se je meni na tretji dan potem, ko nisem plačal naročnine za elektriko, ukinil električni tok, medtem ko dobiva neki tukajšnji list še nadalje električni tok, dasi dolguje mestni elektrarni že 60.000 lir za elektriko razveljavljajo.« Dopisnik ni omenil, kar je Tržačanom splošno znano, da gre za fašistovski »Popolo di Trieste«, ki ima okoli 500.000 lir dolga, kakor je zapisal P. Bielli, bivši urednik »Popola«. »Sera« je bila zaplenjena, ker je priobčila poleg tega dopisa še druge polemične članke. Odkar je »Sera« v rokah fašistovskih disidentov, se je naklada lista zelo pomnožila; list namreč zabavlja na oblastni in posebno na poslance Banellija, Giunto in Suvicha, da niso ničesar storili za Trst, ker jim je šlo le za korito. Seveda nastaja vprašanje, koliko časa bo mogel list še izhajati, ako bo pisal v tem tonu; kajti fašistovska stranka g. bo zatrla potom prefekt, čim ji bo začel predsedati, kakor je storila s »Corriera della Giulie«. Na ta način bi se »Popolo« nekoliko oddahnil, ker upa, da tako dobi kakoga čitatelja več.

Stanovanjska kriza v Trstu. Tržaški prefekt Gasti je pred dobrim tednom posredoval pri sodišču, da ustavi vse nadaljnje izgone iz stanovanj. Pretor je to tudi storil. Oni, ki jim sodišče še ni bilo določilo dne prisilnega izgona, so si nekoliko oddahnili; gospodarji hiš pa so protestirali, češ, da pomeni to kršenje novega zakona, ki daje gospodarjem popolno svobodo pri oddaji stanovanj. Prefekt je bil prisiljen, da ustavi izgone. Bliža se 24. avgust, dan, ko običajno potečejo pogodbe med najemniki in gospodarji in od tega dne dalje bo v Trstu na cesti vsak dan po 6 družin! Tržaško sodišče je namreč v začetku tako določevalo dneve prisilnih izgonov, da bo od tega izgnanih vsak dan po 6 družin. Prefekt, kot politični uradnik, se je pač ustrašil posledic, ki bi jih utegnilo imeti to nesocialno ravnanje. Kam naj grede ti ljudje? Občina je dosedaj spravljala družine brez strehe v neko svojo hišo na Kolonji. Tam je bilo nastanjeno vseprek staro in mlado, moški in ženske. Trpelo je telesno in duševno zdravje. Tržaški tisk se je drznil narahlo protestirati, a Kolonja je ostala. V predmestjih so pričeli graditi — barake. — Iščejo se najrazličnejši izhodi iz strašnega položaja, v katerega je spravil novi zakon revno prebivalstvo. A gospodarjem se ne upa nikdo stopiti na prste. Ali ni imel prav Piero Bielli, ki je bil pred dnevi izključen iz fašistovske stranke, ko je v tržaški »Seri« zapisal, da ukazujejo danes fašistovski stranki industrijalet in kapitalisti? Ko je bil objavljen zakon, ki daje gospodarjem popolnoma proste roke, so fašistovski tajniki sklicali sestanek za sestankom gospodarjev. In ti so svečano obljubljali, da ne bodo zvišali starih najemnin več kakor za 30 odstot. Pri prefekturi se je osnovala posredovalna komisija. Danes se gospodarji naravnost norčujejo iz komisije in se navadno niti ne odzovejo vabilu za prijateljsko spravo z najemnikom. Gorje onemu, ki mora danes iskati stanovanje v Trstu! Prefekt je s posebnim odlokom prepovedal takozvane odpravnine (buone uscite, nagrada, ki jo plača novi najemnik prejšnjemu, da mu ta pusti stanovanje). Odlok je seveda ostal na papirju. Danes ni več dovolj, da plačaš prejšnjemu najemniku 5000—10.000 lir odpravnine, ampak tudi administrator naravnost zahteva par tisočakov zase, predno napravi pogodbo s teboj! To so stroški, predno sploh stopiš v stanovanje. Par tisoč lir je nato treba, da stanovanje urediš; gospodarji namreč samo belijo hiše od zunaj. Sploh je danes v Trstu že usus, da mora najemnik sam skrbeti za ureditev (barvanje, napepljanje elektrike, plina itd.) stanovanja. Če se pritoži pri administratorju, da streha pušča, ti odgovorijo: »Čemu imate vendar dežnik!« To se je zgodilo že pred par dnevi. — Ostane še vprašanje najemnine. To pa je odvisno vse od gospodarja. Splošnega merila tu ni. V veliki meri seveda odloča lega stanovanja in pa udobnosti, ki jih tako

Vsi hočejo kupovati Schicht-ovo milo.

Nekateri se dajo pregovoriti, da vzamejo druga pralna sredstva

Velika večina pa vstraja na tem, da uporablja le pravo Schichtovo milo.

Kateri so pametnejši?

Previdni!

Vedo namreč, da more enkratna uporaba manjvrednega mila več škoditi, kakor je mogoče vse leto prihraniti na ceni mila.

stanovanje nudi. Stari najemniki plačajo v mestu približno 1000 lir za malo sobo; ako imaš 3 sobe, boš letno plačeval okoli 3000 lir najemnine. V predmestju so cene seveda nižje. Ako pa vzameš stanovanje po objavi novega zakona, boš plačal okoli 2000 lir za sobo! Stanovanje 3 sob stane torej okoli 6000 lir na leto, 500 lir na mesec. Državni uradnik pa ima od 600 do 1200 lir plače na mesec! Kako naj živi? Kakšno je razmerje med plačo in stanovanjem? V novih stavbah so cene seveda še višje in grede od 2500 do 3000 za sobo na leto. Gospodarji trdijo, da jim hiše sicer premalo ne sejo, da se investirani kapital ne obrestuje. O tem vprašanj bi se dalo mnogo pisati. Vendar naj opozorimo tu samo na eno okolnost psihološkega značaja: povojne razmere so kapitaliste razvadle in danes ne investirajo več denarja, ako jim ne prinaša visokih obresti, a gotovo pride tudi čas, ko se bodo morali zadovoljiti tudi z nizkimi. Najemnine v takozvanih »Quartieri minimi«, t. j. v stavbah, ki so zgrajene z državno in občinsko podporo, so seveda nižje. A srečen tisti, ki pride do takega stanovanja. Ni zadosti, da je človek fašist, ampak na prošnjo je treba dobiti najmanj podpis enega poslanca. Sedaj pa je prišel v Trst visoki fašistovski komisar Ricci in prošnje bodo morale iti še skozi njegovo rešeto.

Električna centrala na Krškem polju.

(Tomazin, Cerklje.)

Pri rešenju g. ministra Puclja naj se še nekoliko pomudim. G. minister je vse pritožbe interesentov odpravil s kratkim stavkom: »Pritožbe so neopravičene in zahteve pritožnikov neutemeljene.« Od ministra bi pa po pravici lahko pričakovali, da bo zavrnitev saj nekoliko utemeljil in podprl s postavnimi določili!

Značilno pri zadevi električne centrale je tudi to, da ima svoje prste vmes strupena strankarska zagrizenost. Kdo bi mogel verjeti, da bo v tako strogo gospodarski zadevi kot je uredništev električne centrale, igrala kako vlogo tudi strankarska pripadnost! Da vse drugo prezrem, naj navedem le, da so se pristaši SDS in SKS že od prvega početka postavili na stran Zagreba in so bili prav oni tisti, ki so prvi začeli streljati in izpodbijati upravičene zahteve kmetov na Krškem polju, ki po svoji strankarski pripadnosti ni njihov somišljenik. Kdor je zasledoval časopise v zadnjih treh letih, bo pridrli moji trditvi. In še sedaj, ko je koncesija podpisana in ko vsi vemo, da se bo delalo kakor hitro dobi Zagreb denar, še sedaj ne mirujejo oni, katerim je največje delo v blagor svojega naroda to, da tolčejo z velikim batom po nesomišljenikih. Če prihajajo naši ljudje sedaj iz Krškega in pravijo: »V Krškem so rekli, da bi bili mi, t. j. interesente, prav vse dosegli, kar smo hoteli, ako bi ne bili imeli v svoji sredi tudi cerkijanskega kaplana,« se meni to prav nič čudno ne zdi. Vem namreč, da tudi demagogi na svetu morajo živeti. In med te štejem brez izjeme vse tiste, ki tako govorijo ter vse one, ki so res morda iz tega razloga poteptali pravico in pomagali krivici do veljave.

Naj ovržem in pokažem v pravi luči nekaj gradov, ki jih nepoznavalci — ali pa demagogi — slikajo in zidajo v zrak:

Milijone in milijone boste zaslužili! Dobro, toda kdo? Brezposelnost vlada po vsej državi. Kana je ne bo odpodil, še omilil jo bo malo. Plače bodo kot vselej, kadar je dovolj delovnih moči: za življenje premalo, za smrt preveč! Če bo kaj za služba, — ne bojte se — bodo že prišli tudi tuji in odnesli prihranke od nas. Domačinom bi ne svetoval, da na račun zaslužka pri kanalu začno kaj bolj brezskrbno živeti! Ko so vrtali predor s Hrušice na Koroško, so domači vozniki vriskali, koliko bodo zaslužili z vožnjami. A glej spaka! Kar se pripelje nekega popoldneva dolga kolona težkih voz z živino in vozniki in vsi domači so se obrisali — kakor pravimo — pod nosom. Ta kolona je prišla iz Galicije in je bil gospodar nek žid. Koncesionar je bila država, ki je tudi obetala preje domačinom zlate gradove. Kot delavci pa je bilo največ zaposlenih Italijanov in Makedoncev, ki vsi skupaj niso bili državljani Avstrije, kjer se je delo vršilo.

Prihodnjč pa o obrtnikih in trgoveh, o izrabi električne sile, o tovarnah, ki jih ne bo itd.

itd. Danes naj rečem le še to-le: Ko bi se dvignil iz groba rajni dr. Lampe, ki je že izdeloval načrte za centralo prav tu kot je sedaj zgradi Zagreb, bi rekel: »Sinovi Slovenije, zakaj ne varujete svojega imetja?!

Zanimivosti

URA IN SRCE.

Naša žepna ura tika hitreje kot pa bije človeško srce. Človeško srce bije v eni uri 4200 krat, v enem dnevu 100.800 krat in 36.792.000 krat v enem letu. Redko se pripeti da doseže človeška starost 100 let in v tem času gotovo ni srce bilo vedno normalno, ako pa bi se to vendar zgodilo, bi srce sto let starega človeka doseglo 3.679.200.000 udarcev.

SREČA V NESREČI.

V St. Paulu v državi Minnesota Severne Amerike je Miss Fawn dobila vnetje slepiča kot posledico uživanja ostrig. Pri operaciji pa so v slepiču našli biser vreden 20.000 dolarjev.

KAJ JE EN BILJON?

Eno malo računsko primero. Normalna žepna ura napravi v 2 sekundah 5 udarcev, torej v minuti 150, v eni uri 9000, a v enem dnevu 216.000. Da napravi en milijon udarcev rabi štiri dni in pol, a za en biljon bi rabila 12.600 let. Ako bi bila žepna ura ob času Kristusovega rojstva (kakršnih pa takrat še niso poznali) pričela tikata, bi do danes napravila šele okoli 150 milijard udarcev in bi bilo treba do prvega biljona ali 1000 milijard »samo« še 10.750 let.

DRAGONEN POLICIJSKI PES.

V Johanisburgu v Južni Afriki imajo ba je najboljšega policijskega psa. Že je praznoval jubilej, namreč da je izsledil stotega zločinca in sicer tekom dveh let. Ker zločinci nevarnemu psu strežejo po življenju je precej visoko zavarovan. Dogodilo se je, da je 75 ur po izvršenem zločinu izsledil storilca in celo po vodi gre za sledom, ako ni pregloboka.

DEŽELA LETEČIH ŽIVALI.

Avstralija je posebno bogata letečih živali, ki niso ptice. Dvajset vrst jih je med njimi, leteče veverice, leteče miši in celo leteči medvedje. Vse te živali niso pravzaprav letalci, pač pa le spuščalci, ker imajo na nogah kožice, s katerimi se spuščajo od drevesa na drevo. Letečo veverico smatrajo za najlepšega sesalca na svetu. Toda v tej deželi letečih živali se pa nahajajo ptice, katere ne morejo letati. Emu, avstralski noj, potem pa Kasuar, sta oba brez peroti ter navezana samo na svoje dolge noge, kadar bežita pred sovražniki.

KOLIKO STANE BOJ PROTI ALKOHOLU V AMERIKI.

Finančni minister Združenih držav Severne Amerike je predložil račun koliko državo stane bojevanje proti alkoholu. Med drugim so izdatki ti-le: Za obrežno stražo, katera naj bi preprečila tihotapstvo z alkoholom, 10 milijonov dolarjev; za nadziranje v notranjosti države 18 milijonov dolarjev. Razun tega pa država zgubi 420 milijonov dolarjev, katere je preje prejemale vsako leto kot davek na alkohol. Skupni stroški znašajo torej približno 450 milijonov dolarjev, t. i. nad 24 milijard dinarjev.

Vera in kultura

J. Šedivý:

Kolumbovi vitezi.

Vsaka doba ima svoje potrebe in svojo posebno pot k človeškim dušam. Kdor hoče uspešno delovati na verskem, prosvetnem, socialnem, gospodarskem ali političnem polju, ta mora dobro poznati duh svoje dobe, pa tudi svojevrstne načine, s katerimi je mogoče v njegovi dobi odločilno poseči v razvoj na katerikoli polju človeškega udejstvovanja. Temu spoznanju se imajo zahvaliti za svoj napredek ameriški katoličani.

Ameriški katoličani so bili vedno navezani na samopomoč. Imeli so vedno samo toliko pravic, kolikor so si jih priborili. V drugi polovici preteklega stoletja pa je začel materializem ogrožati ameriške katoličane. V tajnih svobodozidarskih ložah pa so se kovali načerti, kako uničiti ne samo katoličanstvo, temveč tudi eksistenco katoliških državljanih. Težko je bilo začeti kako katoliško gibanje, ker je bilo sposobnih in poštvalnih katolikov zelo malo in so bili katoličani gospodarsko zelo šibki. Postaviti se v boj proti svobodozidarskim nakanam je pomenilo žrtvovati svojo službo, ker so severoamerikanski svobodomisli z gladovanjem strahovali katoličane in jih držali v šahu. Katoliško gibanje je bilo mogoče začeti samo na ta način, da se osnuje nekaj katoliški red med svetom, ki bo omogočil vsakemu svojemu članu eksistenco, ako mu jo odvzamejo svobodomisli zavoljo delovanja v katoliškem pokretu. Prva naloga takega laičnega reda je bila, da gospodarsko dvigne ameriške katolike, da rešuje iz finančne krize njihova podjetja in jih stori sposobne tekmovanja z ostalimi podjetji. Posameznik se more samo takrat popolnoma žrtvovati za kako idejo, če zavoljo tega ne trpi njegova družina pomanjkanja. Z mnogo večjo energijo in samozvestjo se vrže v borbo za zmago kakšne ideje, ako ga pri tem podpira ves njegov red, mu nudi potrebna sredstva in ga ščiti v nevarnosti. Kakor ima vsak član kat. reda svoj dom v vsaki hiši svojega reda na vsem svetu in mu je vsak član brat in oče, tako bi se naj ustvaril tudi kat. red neduhovnikov, ki bi imel vse ugodnosti kat. redov.

A katoliškemu duhovniku in redovniku so marsikatera vrata in mnoge duše zaprte samo zavoljo njegovega poklica. Tukaj pa ima pristop katoliški laik. Zakaj pa ne bi navadni ljudje osnovali kat. reda brez redovne oblike? Kaj bi škodovalo, če bi vzeli od svobodozidarjev vse to, kar imajo dobrega in postavili v službo katolicizma? Dočim so ostali redovi nadnarodni, ali se ne bi mogel ta novi red čvrsto zvezati s tradicijami svojega naroda?

Take misli so vodile župnika M. Givney-a v Newhavenu v državi Connecticutu v Zedinjenih državah. Dne 16. januarja 1882 je povabil v župnišče devet mož, ki so tisti dan prejeli v globoki pobožnosti sv. obhajilo. Razložil jim je svoj načrt, ki so ga sprejeli z velikim navdušenjem. Prvi korak k ustanovitvi Kolumbovih vitezov je bil storjen. Takrat pač nikdo ni mislil, da je bil to temeljni kamen za najmočnejši steber ameriških katoličanov.

Organizacija Kolumbovih vitezov ima mnogo sličnosti s svobodozidarskimi ložami, zlasti ne sme nobeden član izdati društvenih tajnosti in načrtov. Po svoji sposobnosti in zanesljivosti so člani razdeljeni v več vrst. Od svobodozidarjev imajo tudi izvanredno stroge pogoje, pod katerimi sprejmejo nove člane in velike slavnosti pri sprejemu. Kljub temu so Kolumbovi vitezi organizacija, ki je zgrajena popolnoma na krščanskem in domoljubnem temelju. Za člana zberejo samo tistega, ki res živi po krščanskih načelih in vsaj enkrat mesečno prejema sv. obhajilo. Kolumbovi vitezi tvorijo svoje zveze v posameznih mestih. Kadar umre kak član te zveze, morajo vsi ostali člani plačati en dolar (60 Din) njegovi družini, ako pa ona ne potrebuje podpore, se porabi za druge dobrotelne namene. Razen tega je vsak član zavarovan za slučaj smrti in proti nezgodam.

Svojo posebno pozornost obračajo Kolumbovi vitezi dobrodelnosti. Skrbijo za 39.324 invalidov. Med vojno so podpirali 469 bolnišnic. Velike vsote prispevajo katoliškim šolam in katoliškim podjetjem. Razen tega vzdržujejo večerne šole, ki jih obiskuje 313.916 oseb. Posebne kurze vzdržujejo za vzgojo voditeljev katoliške mladine. Da dobe katoličani odločilni vpliv na znanost, umetnost, ameriško notranjo in zunanjo politiko, na lesposlovje, gospodarstvo in socialno življenje, vzdržujejo Kolumbovi vitezi najposobnejše in najbolj s katoličanstvom prožete visokoleže ter jih pošiljajo na najboljše ameriške in evropske univerze. Velike zasluge si je pridobil red Kolumbovih vitezov s tem, da je v uredništva skoraj vseh največjih ameriških listov vtihotapil svoje člane. Ker so ti uredniki najbolj izobraženi in najposobnejši, zato podjetniki ne upajo pisati proti katoličanom, ker bi sicer katoličani izstopili iz uredništva. Kdo pa ve, ali niso morda celo vsi njegovi uredniki Kolumbovi vitezi?

Kako skrbje za versko življenje vojakov, nam kaže njihova skrb za vojaške duhovnike. V Ameriki morajo namreč verniki sami skrbeti za vojaške duhovnike in jih vzdrže-

vati. Za časa svetovne vojne so pošiljali med vojaške najbolj apostolske duhovnike. Za versko življenje katoliških vojakov je v armadi Zedinjenih držav bolj preskrbljeno kakor v katerikoli katoliški državi. Gotovo imajo Kolumbovi vitezi tudi veliko zasluge na tem, da sta obe ameriški stranki, republikanska in demokratska, nasproti katoličanom ostali pravični v duhu ameriške demokracije. Ker ima red že nad 2500 zvez in nad 700.000 članov, se tudi nobena stranka ne bo upala izlepa postaviti proti taki sili.

Svojo veliko moč in vpliv na vse sloje od delavstva pa do najvišjih državnih služb črpa red Kolumbovih vitezov iz nesebičnosti, poštvalnosti in globoke vernosti svojih članov ter iz svoje strogo tajne notranje uredbe. Centrala je še dandanes v Newhavenu. Vodstvo je v rokah laikov, ki jih podpirajo duhovni voditelji. Tudi člani so sami laiki. V Newhavenu imajo tiskarno, ki spada med največje na svetu. Tu izhajajo revije in knjige, ki obravnavajo najbolj pereča vprašanja. Njihovo glavno glasilo »Columbiac« izhaja enkrat na mesec na 58 straneh in ima 750.000 naročnikov. Za eno izdajo je treba 16 vagonov papirja.

Ko so v zadnjem času svobodozidarji navallili z vso silo na katoliške in pravoslavne slovanske narode, bodo morali seči verni kristjani po podobnem sredstvu. Ako hočejo ozdraviti sedanje nevzdržne gospodarske in politične razmere, ako hočejo verni kristjani dobiti vpliv in igrati najvažnejšo vlogo v usodi vseh slovanskih narodov, treba ustanoviti podoben slovanski red. Zdi se, da ta čas ni več daleč.

Katolicizem na Angleškem.

Kdor v zadnjih letih ali decenijah zasleduje živahno valovanje katoliške misli v Angliji, mu gotovo niso tuja imena, ki so kakor mejniki, mogočni svetilniki, vzneseni preroki: Wiseman, Newman, Ullathorne, Acton-Simpson in naj navedem izmed mnogih še ime konvertita, slovečega romanciera Robert Hugh Benton. O vseh imenovanih imamo že obširne biografije, samoizpovedi, monografije in zbirke pisem, ki so gotovo predragocen dokument časa in dokument tudi pro Ecclesia Catholica et Apostolica. Sedaj je izšla še zadnja biografija Newmanovega prijatelja in zaupnika škofa Ullathornea, ki zaključuje vrsto velikih bojnikov polpretekle dobe za katoliško misel v Angliji. Vemo, da se katolištvo v Franciji drugače doživlja nego v Nemčiji — Francozi se nagibljejo k mističnemu elementu, Nemci ljubijo veličastno gotiko dogmatike. Drugače doživlja Slovan kot Španec — so pač odtenki ene in iste misli, ene in iste nadnaravne resnice v različnih rasah. Slovenci, ki smo se od nekaj orientirali vsebolj zapadno nego iztočno, lažje umevamo morda miselnost Nemcev, nego Špancev ali Italijanov. Zato je za nas še prav posebno zanimiva zgodovina mlade katoliške misli v Angliji. (Pojem mlad je tukaj močno relativen.) Katoliška misel v Angliji počasi prodira, toda ker gre z neizprosno poslednostjo do dna, tembolj gotovo. Naravnost strasten je bil boj v zadnjih decenijah med škofi in laiki, škofi in klerom in redovi. Tako zvana stara garda katolikov »old catholics«, resna, zvesta, a zaeno vsa brez poguma nastopiti na zunaj, in nestrpna, mlada, sveža, a ne docela nepristranska četa konvertitov »converts« se neprestano borita. Kardinal Newman je bil tista markantna osebnost, ki je obe sili, obe struji zavrnil v struge, kjer so blagoslovljeno vplivale na živahen razvoj katoliške misli. Zanimivo je popisano to neprestano valovanje v Newmanovi knjigi: »Dobiček in izguba« (angleškega naslova se ne spominjam). Newman je bil diplomat kateksohen. Na tihem je delal načrte, izpeljavati, napačiti so morali, ker so tako hoteli, drugi — navsezadnje je marsikateri prepričan in goreč nasprotnik opazil, da je pravzaprav služil velikemu duhu »indoors« delavca — »delavca na tihem«. Znano je vztrajno nasprotstvo, ki je bila temna senca na večernem obzorju Wisemana — med skupino Errington, ki je vodil »old catholics« in skupino Manning, Ward, Vaughan in nad obema strankama diplomat in jasni mislec Newman. Toda bojevalo se je vselej s poštenimi sredstvi in navsezadnje zveže nekdanje strastne nasprotnike v harmonično edinstvo. Manning se potrudil, da dobi Newman kardinalsko čast in iz subtilnega kontrovertita in večnega opozicionalca Vaughana postane prečudno blagi in notranje bogati cerkveni knez. Če je kje res, da »vse življenje se v skrivnost preliva«, se je to uresničilo docela v zgodovini katoliške misli v 19. in 20. stoletju v Angliji. Wiseman je s svojim oklevanjem in bolehnostjo v zadnjih letih Newmanu prekrizal mnogo najlepših načrtov, pravtako je bil Berbenediktin Ullathorne sam, ki je Wisemanu tedaj zelo nasprotoval. Tudi z Newmanom nista bila edina. Toda sad vseh teh bojev je bil, da je Ullathorne posvetil svoje

zadnje večje delo »Christian Patience« (krščanska potrpežljivost) Newmanu in jo zaeno poslal Manningu signirano »ab autore«. Vsa dolga nasprotstva so našla svoj tako lep zaključek v veliki medsebojni ljubezni in še večji ljubezni do Cerkve. Delo teh mož — konvertitov, laikov, redovnikov, duhovnikov je, da danes katoliška misel v Angliji tako vidoma raste in napreduje, da se danes katoličanom Velike Britanije ni treba skrivati in se boječe umikati javnemu življenju. — Delo in življenje in molitev teh velikih mož je danes kazalo tisočem in tisočem mladih akademikov, anglikancev in metodistov, da najdejo po bojih in trudopolnem iskanju varno zavetje. Življenje teh velikanov je cesta, ki bo po njej prišel morda cel angleški narod do sreče, da bo smel živeti in umirati »moribus patris« po šegi in navadi in sporočilu davnih svojih dedov — katoličanov.

Nekaj resnice o Mehiki.

»Osservatore Romano« prinaša odgovor na zadnje natolcevanje mehičanske vlade, da je cerkev imela v Mehiki kulturno in gospodarsko gospodstvo in da je v tem času vedno zadrževala napredek. »Osservatore« dokazuje, kako veliko civilizatorično delo je izvršila cerkev v tej državi od leta 1519.

Prva tiskarna na ameriškem kontinentu je nastala na iniciativo škofa Zummaraga. En sam misijonar Peter de Gand je ustanovil nad 100 cerkev, nad 100 bolnišnic, šol in delavnic za poučevanje rokolodstva. Prva mehičanska univerza, ki se je ustanovila leta 1533, se mora zahvaliti za svoj začetek in obstoj katoliški duhovščini. Samo cerkev je preprečila, da beli osvobodilci mehičanskih pokrajin niso uničili in pokončili domačinov Indijancev. Samo cerkev je zmogla premostiti strašno nasprotje med Španci in Indijanci.

Svetel list tega velikega dela je v zgodovini Mehike, da, vsega človeštva, tretji mehičanski koncil in delovanje indijanskega apostola Las Casas. Koncil je uveljavil krščanska načela pravičnosti in človečnosti za vse plasti ljudstva, za vsako nasilje je zapretil s teškimi cerkvenimi kaznimi. Dočim je v drugih državah vladal še despotizem nad podjarmljenimi ljudstvi, se je v Mehiki ravno pod vplivom Cerkve uveljavila pravičnost in človekoljubje. Če je kasneje to delo katoliške cerkve izgubilo na učinkovitosti, ni kriva Cerkev, ampak ponovno politične revolucije in opozicija vlade, ki je stalno delala proti katoliški cerkvi in proti njenemu delovanju. Že vladil Commonforta in Juarez sta oropali cerkev njenega premoženja, sta preganjali cerkvene redove, čeprav so delali velika dela ljubezni do bližnjega in kljub temu, da so misijonarji s svojim vplivom večkrat pokorili uporne rodove, ki so se poprej z uspehom upirali orožju in državni oblasti. Škofje so osebno učili v Mehiki in so iz lastnih sredstev napravili velika dela za javni blagor.

Nerednosti, ki jih vlada imenuje, so posledice političnih razmer, ki so vstvarjale vedno nova nasprotja. Cerkev in katolicizem nista vzrok, ampak žrtvi tega stanja, ki ga je vstvaril vladni režim.

Napredovanje katoliške prosvete na Hrvatskem.

Naš list je o zletu hrvatskih Orlov v Požegi, ki je bil 7. in 8. avgusta t. l., že poročal. Danes izpopolnimo svoje poročilo, kolikor se tiče raznih z letom, oziroma javnim nastopom združenih tečajev in sestankov, kojih sklepi so važni za napredek hrvatskega katoliškega pokreta.

V soboto 31. julija in v nedeljo 1. avgusta so prišli v Požego dijak in dijaški orlovski tečaj. Zbralo se jih je 120 iz 32 mest. Uvodno predavanje na tečaju je imel predsednik HOS dr. I. Protulipac: »Orlovstvo v ideji življenja in delu« in »Ideja dijaškega Orlovstva«. Sledila so predavanja dr. A. Čepulica (Kat. mladinski pokreti v svetu), dr. Kuntariča (Orlovstvo in socialno vprašanje), Fra Joze Markušića (Duh sv. Františka in Orlovstvo), dr. Merza (Krščanstvo in človeško telo), dr. I. Blaževića (Vzgoja uma, srca in volje), J. Grmčevića (Čist naraščaj), M. Lehpamera (Pravi red v orlovski organizaciji), A. Matasovića (O drami sploh in posebe v orlovskem pokretu), o. Ambroža Vlahova (O orlovskem naraščaju), Estetski momenti v orlovski organizaciji). Vršile so se tudi vaje v poslovniku. Največje je bilo zanimanje za predavanje dr. Josipa Jeraja o katoliški organizaciji v Sloveniji, posebno o dijaškem gibanju. Njegovemu predavanju je prisostvoval tudi škof dr. Mileta, ki je prejšnji dan dospel v Požego.

V petek zjutraj se je vršil občni zbor Mahničevega dijaškega orlovskega okrožja. V sredo 4. avgusta se so začele konference orlovskih inteligentov. Zosebe se je vršila konferenca duhovnih vodij orlovskih društev z referati duhovnega vodje HOS o. Foretiča ter dr. Blaževića in vlč. g. Gunčevića. Razpravljali so o položaju duhovnikov v orlovskih društvih in sprejeli načrt pravi o duhovnih vodjih orlovskih društev, katera bodo predložili v odobritev konferenci episkopata.

V petek popoldne se je vršil zvezni svet Hrvatske orlovске zveze. V soboto zjutraj pa se je vršil občni zbor zveze. V predsedstvo so bili izvoljeni: za predsednika dr. I. Protulip-

pac, za podpreds. dr. A. Čepulić, za načelnika Dušan Zanko; dalje: dr. I. Merz, Z. Dugački, dr. A. Juretić, o. A. Vlahov, D. Cerovac, dr. S. Markulin, I. Jakovljević, N. Jagatić in M. Lehpamera.

Orlovstvo je zajelo ves katoliški pokret na Hrvatskem, katerega je izredno poživilo in ga zaneslo iz inteligenčnega kroga med široke mase kmetskega ljudstva. Jako veselo znamenje je tudi čimdalje bolj tesno sodelovanje z episkopatom. Katoliški pokret na Hrvatskem vidno napreduje in se ukoreninja v ljudstvu.

Šahovski turnir v Ljubljani

V ponedeljek se je pričel v Ljubljani IV. glavni turnir jugoslovanske šahovske zveze. Priglasilo se je 24 igralcev, ki so se razdelili v dve skupini in sicer: Skupina A. 1. Mrzlikar, Ljubljana, 2. Boris Tot, Vršac, 3. Grenčarski, Zagreb, 4. ing. Tekavčič, Ljubljana, 5. prof. Kozomara, 6. Zdenko Rupnik, Ljubljana, 7. Kalabar, Varaždin, 8. Agapjejev, Zagreb, 9. Acimovič, Belgrad, 10. Pirc, Maribor, 11. Jerošov, Ljubljana.

Skupina B. 1. Furlani, Ljubljana, 2. Jonke, Karlovac, 3. Didzinski, Zagreb, 4. Vogel-nik, Ljubljana, 5. dr. Singer, Zagreb, 6. Marjanovič, Pančevo, 7. Dernovšek, Ljubljana, 8. Rožič, Zagreb, 9. Kulžinski, Novi Sad, 10. Poljakov, Belgrad, 11. Dumič, Zagreb, 12. Ciril Vidmar, Ljubljana.

Prvi dve koli sta se v glavnem razvijali sledeče: Skupina A. Mrzlikar je remiziral s Totom in dobil krepko z Jerošom. Tot je močnemu Pircu ušel z remijem. Grenčarski je porazil Riesla, dočim je izgubil s Pircem, ki je proti njemu odigral silno napadalno igro. Tekavčič je izgubil proti Acimoviču vsled pogreške v otvoritvi, proti Rieslu pa se nahaja v obupni poziciji. Kozomara je v prvem kolu naletel na Agapjeva, ki ga je naglo potolkel, v drugem kolu pa se mu je posrečilo dobiti vsled grobe pogreške proti Acimoviču. Kalabar je bil potolčen od malega Rupnika, kar je zbudilo precejšno senzacijo. V izvrstnem slogu ga je porazil tudi Jerošov. Agapjejev je gladko odpravil Rupnika.

Skupina B. Furlani, glavni favorit te skupine je krepko porazil Vidmarja in Jonkeja. Jonke se je v drugem kolu maščeval nad Dumičem. Didzinski je dobil s težavo proti Dumiču in remiziral s Poljakovim. Mladi Vogel-nik prvi dan ni imel sreče. Izgubil je proti Kulžinskiju, a že drugi dan je svoj poraz popravil z Didzinskim. Dr. Singer je nepričakovano izgubil z Rožičem, porazil pa je Kulžinskija. Marjanovič je potolkel Dernovška, gladko pa je izgubil z Rožičem. Dernovšek je po dolgi borbi končno dobil proti Vidmarju. Kulžinski je zašel proti dr. Singerju v težkoče in je izgubil v končnici.

III. kolo. Skupina A. Jerošov je remiziral s Totom. Grenčarski je dobil proti Mrzlikarju. Pirc je nasledel nastavljeni pasti Tekavčiča in je izgubil naglo. Riesl je premagal Kozomara, dočim je Acimovič podlegel krepki napadalni igri Rupnika. Kalabar je porazil favorita Agapjeva.

Skupina B. V tej skupini prevladuje danes remis. Tako je Vidmar imel proti Jonkeju že dobljeno igro, toda igral je ležerno in čital pri tem roman. Sledila je kazen v obliki remija. Didzinski je imel Furlanija nasproti. Furlani je zašel v stisko, iz katere ga je rešil končno remis. Dernovšek proti Rožiču ni mogel doseči nobene prednosti in je naporna partija ostala neodločena. Pač pa je zagrebški favorit dr. Singer z lahkoto porazil Poljakova v zelo kratkem času. Marjanovič je podlegel rutiniranemu Kulžinskiju.

Stanje po III. kolu je sledeče: Furlani, Rožič 2½, Agapjejev, Didzinski, Grenčarski, Kulžinski, Rupnik, dr. Singer 2, Dernovšek, Jerošov, Jonke, Mrzlikar, Pirc, Tot, Vogel-nik 1½, Riesl 1 (1), Acimovič, Kalabar, prof. Kozomara, Marjanovič, ing. Tekavčič 1, Dumič, Poljakov, Vidmar ½.

Turnir dam. V prvem kolu je Vadalova dobila s pomočjo kontumaca proti ge. Šerban in ga. Černe v dobrem stilu proti Jelačini. — V drugem kolu je ga. Šerbanova v krasni kombinacijski igri nadvladala gđ. Lapajne, ki se je dolgo izvrstno branila. Jelačina pa je gladko izgubila proti Vadalovi. — Tretje kolo stoji v znamenju trdovratnih borb. Jelačina je močno navalila na kraljevsko krilo gđ. Lapajne.

NENAVADNO OROŽJE STAVKUJOČIH.

V Kairu v Egiptu so stavkali uslužbenci cestne železnice. Angleška tramvajska družba pa je kmalu dobila dovolj prostovoljcev in položaj stavkujočih je stal kaj slab. Pa si zmislijo nekaj prav posebnega. Kakor znano, je po postavi strogo prepovedano muslimana moliti v njegovi molitvi, najmanj štiri ure naj lahko opravlja svojo pobožnost. Stavkujoči so se torej vrgli na kolena med tramvajske tire ter pričeli z molitvami. Čez štiri ure so prišli drugi in tako naprej. Prostovoljci, istotako muslimani, se niso drznili »pobožne molitve« moliti in tako je celotni obrat počival. Stavkujoči so dosegli popoln uspeh.

+ Svojevrsni venec na grobu. Na grob tirana Dzerdzinskega je bil položen tudi venec, sestavljen iz samih samokresov. Ta venec bo shranjen v revolucionarnem muzeju v Moskvi.

¹ The Life and Times of Bishop Ullathorne (1806-1889) by Dom Cuthbert Butler, London 1926. Burns Oates & Wasburne.

Gospodarstvo

Anton, Birgmayer, član srednjeevropskega gosp. zasedanja, Maribor.

Srednjeevropska gospodarska kriza.

Očividna krilatica je postal izrek: »Živimo v gospodarski krizi, in prav nič novega nam to ni.« To nezdravo stanje se ne čuti samo pri nas, nego se pojavlja po vsej Srednji Evropi. Da bi se postavila tej krizi po robu, da bi našla sredstva in poti, kako bi se to nezdravo razmerje odstranilo, se je ustanovila institucija, ki je razdeljena po vsej Srednji Evropi ter zaseda po vseh glavnih mestih Evrope. Ta institucija se imenuje »Srednjeevropsko gospodarsko zasedanje.«

Tej instituciji pripadajo najpomembnejše osebnosti gospodarski politiki, mnogi ministri, vodilne bančne, industrijske in trgovske kapacitete iz dvanajst različnih držav. Delovni komite sestoji iz sledečih oseb: Bančni predsednik Badior, Varšava, podpredsednik italijanske trgovske zbornice dr. Carlo Corti, docent Rikard Dolberg, Dunaj, minister n. r. dr. Georg Gothein, Berlin, ekselencia minister n. r. dr. A. van Gyn, Nizozemska, državni tajnik dr. Elmer Hantos, Budimpešta, minister n. r. dr. H. Hotavec, Praga, mr. Kempf predsednik pariške trgovske zbornice, Paris, ravnatelj Ljubomir St. Kosier, finančni politik, Zagreb, komercialni svetnik Julijo Meinel, sir George Paish, London, predsednik dr. R. Reich, Dunaj, dr. Maks Smolensky, Curih in dr. Preko 30 industrijskih in trgovskih zbornic ter organizacij je pristopilo v zadnjem času k tej instituciji.

Zadnjičrat je zasedala ta institucija na Dunaju dne 8. in 9. septembra l. 1925. Nadaljnja zasedanja sledijo v Parizu, Varšavi in Belgradu. Ta zasedanja imajo zaenkrat namen, pospešiti razvijanje trgovine, prometa, denarstva, industrije, carine in postopek s potnimi listi med posameznimi evropskimi državami z manjšim trenjem in plodonosnejšim razvojem.

Mere, s katerimi se poedine srednjeevropske države, ena proti drugi zaprele svoje meje, posebno s postavljanjem carinskih mej, z izključenjem posameznih držav iz direktnega prometa, z raznimi določbami za promet z devizami in valutami, s striktnim izvajanjem postopka s potnimi listi itd. so povzročile v vseh srednjeevropskih državah gospodarsko krizo, koje posledice še danes ni mogoče pregledati. Preje največji industrijski centri so izgubili svoje širno tržišče, ker vsaka država z visoko zaščitno carino forsira svojo lastno industrijo. Slednja pa kljub temu ni življenja zmožna, ker kot mlado podjetje ni v stanju izkoristiti dolgoletna izkustva stare industrije, radi tega dela dražje in je prisiljena prodajati svoje produkte za mnogo višje cene, med tem ko je industrija, ki po ceni dela in je popreje obvladala tok, radi zaščitne carine izključena od konkurence. Ravno tako tudi trgovec niti svojih zmožnosti niti svojih starih zvez ne more uveljaviti v prid izravnave cen, saj mu vendar uvozne in izvozne prepedi delovanje tako ovirajo, da so težkoče deloma neprenosljive, deloma mu pa naložijo tak riziko, da povzročijo razmeroma ogromno podražanje.

Med prizadete te današnje gospodarske krize pa spada v enaki meri tudi državni ali privatni uradnik, kakor tudi delavec. Vse skrbnih dohodkov, na drugi strani pa radi velikih izdatkov za vojsko in oboroževanje,

morajo vse srednjeevropske države, v kolikor s pogodbami niso vezane na gotovo število stanje vojske, na nekak način kriti ogromne primanjkljaje v državnem proračunu, kar daje povod tako k štednostnim meram, kakor tudi nesorazmernemu povišanju davkov. Pri štedenju se najprej izdatki skrajšajo in pri tem se seže večinoma na plače državnih nameščenec.

Vsled visokih davkov trpijo podjetja, trgovci, ki so v svoji produktivnosti ovirani, skrajšati morajo svoje obrate, reducirati svoje delavce in nastavljenice, vsled česar nastane brezposelnost.

Državno gospodarstvo je neskončno kolo, ki daje vsak pregrešek proti starim, skozi tisočletja zbranim izkustvom gospodarskega napredka in izmenjave blaga občutiti vsaki gospodarski edinci, to je tja do najmanjšega, zadnjega družinskega gospodinjstva.

Le silno majhen del lahko doseže kak dobiček, pa tudi ta je samo navidezen.

Medtem, ko propagirajo Amerikanci poenostavljenje in združenje obratov, se ustanovljajo v nasledstvenih državah industrije z ogromnimi kapitali, ki pa večinoma nimajo obstanka. Investirani bančni kapital se niti ne obrestuje, še manj pa amortizira in slej ali prej podjetje likvidira. Ako pa podjetje obstane, trpi na zmanjšani kupni moči publike in mora v svrhu prodaje svoje zaloge zmanjšati produkcijo na ta način, da dela samo 3 ali 4 dni v tednu. Tako je prišel delavec ob možnost zaslужka za kritje življenjskih potrebščin, ter mora trpeti pomanjkanje in gladovati. Da bi drugod poiskal delo, ni mogoče, ker se poedine države jedva obranijo svojih brezposelnih in radi tega zaprejo svoj delovni trg. Amerika je priseljevanje takih, ki iščejo delo kontingentirala, in le redkim se posreči, da najdejo delo onkraj velike luže. Primerjamo dohodek kvalificiranega delavca v Ameriki in pri nas. Vsak dolar v Ameriki more s svojim zaslužkom zadostiti življenjskim in kulturnim potrebam, celo v Nemčiji je to že skoraj mogoče. V južneevropskih državah pa se mora delavec zadovoljiti opoldne z vodo in ovenim kruhom. Človek bi mislil, da mora hrana v rodovitni južni Evropi obstajati iz nečesa drugega. Je li naš uradnik in delavec manj vreden kot oni v Ameriki?

Udobno življenje vseh državljanov srednjeevropskih držav bo šele takrat mogoče, ko se bodo odprle medsebojne meje in bodo prenehale gospodarske ovire na ozemlju, ki veže poedine narodnosti. Da se to doseže je cilj in naloga srednjeevropskega zasedanja.

Povišanje cen sladkorja. Zveza sladkornih tovarn v Jugoslaviji je povišala ceno za 0.05 Din za kilogram.

Konkurz Centralne kreditne banke v Belgradu. Kakor smo že javili, je bil pred kratkim razglašen konkurz o imovini Centralne kreditne banke v Belgradu. Banka je pred 2 letoma sklenila prisilno poravnava, za katero so upnikom garantirali vsi upravni svetniki. Ker banka ni v stanju izplačati obljubljenih kvot, je sama zaprosila za odprtitev konkurza. Pasive znašajo 8 milijonov dinarjev; v poslopih investiran kapital v znesku 8 milijonov dinarjev baje krije te pasive.

Jadranska železnica. Kakor se poroča iz Belgrada, se smatra v poučenih krogih, da bo ponudba južnoameriških izseljencev za gradnjo proge Belgrad-Split vendar sprejeta. Prometni minister se je že vrnil iz Bleda in je dal nalog, da se v najkrajšem času izvršijo potrebne spremembe na trasi.

Prepoved prodaje loterijskih obveznic inozemskih državnih posojil. Finančni minister je prepovedal kupovanje in prodajanje vseh vrst lo-

terijskih obveznic inozemskih državnih posojil. Za nakup in prodajo takih obveznic je potrebno posebno dovoljenje finančnega ministrstva.

Ogromno povišanje kapitala nemškega barvnega trsta. Kakor smo že poročali, so se pred kratkim združile vse nemške tovarne anilinskih barv v eno samo podjetje s kapitalom 646 milijonov mark. Pred kratkim je ta družba pritegnila nase tudi tovarne za eksplozivne snovi in dušika. Sedaj pa je sklenila zvišati svoj kapital na 1100 milijonov mark. Deloma se bo to zvišanje glavnice porabilo za nadaljnje fuzije, ostanek 206 milijonov mark pa se bo porabil za nove investicije in za gradnjo novih tovarn za dušik. Vrednost podjetja je seveda še mnogo večja, kakor znašata kapital in rezerva. Na borzah se kupujejo delnice po 300 odstot. (od nominalne vrednosti); po tem kurzu predstavlja podjetje že sedaj vrednost od 2000 milijonov mark, po izvršenih fuzijah in zvišanju glavnice pa se lahko ceni na 2500 milijonov mark, v našem denarju torej na 83 milijard dinarjev. Ta družba se more torej po svoji velikosti primerjati le z nekaterimi ameriškiimi družbami in predstavlja največjo delniško družbo na našem kontinentu.

Kriza v češkoslovaški tekstilni industriji je povzročila veliko brezposelnost tekstilnih delavcev. V vzhodnem delu Češke je zmanjšalo oz. ustavilo obrat 56 tovarn, ki so še nedavno zaposlile 12.250 delavcev. Vsled krize pa so bile tovarne primorane opustiti 3950 delavcev, 4550 delavcev pa je le deloma zaposlenih.

Fordovo posojilo Bolgarski. Ponovno se razširja vest, da je Fordova družba ponudila Bolgarski v svrhu gradnje cest posojilo v znesku 15 milijonov dolarjev. Vlada baje še ni odločila v tej zadevi.

Poslabšanje francoske trgovske bilance. Vsled inflacije se je občutno poslabšala francoska trgovska bilanca, ki je lani bila še aktivna, v prvih sedmih mesecih letošnjega leta pa zaznamuje deficit od 2.6 milijarde frankov. Edino izvoz umetne svile je znatno napredoval in sicer za 235 odstot. Produkcija umetne svile postaja važen činitelj v francoskem gospodarstvu.

Povišanje carin v Franciji. Po vestih iz Pariza je francoski službeni list objavil dekret, s katerim se povišajo vse tako zvane specifiške carine za 30 odstot.

Borza

18. avgusta 1926.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.49—13.53 (13.49—13.53), Italija 186.65—187.85 (186.40—187.60), London 275.13—276.33 (275.05—276.25), Newyork 56.464 do 56.764 (56.466—56.766), Pariz 163—165 (155.50 do 157.50), Praga 167.38—168.38 (167.38—168.38), Dunaj 7.9925—8.0925 (7.9925—8.0925), Curih 10.948 do 10.988 (10.948—10.988).

Curih. Belgrad 9.125 (9.12), Pešta 72.30 (72.30), Berlin 123.20 (123.20), Italija 17.03 (17), London 25.15125 (25.145), Newyork 517.50 (517.50), Pariz 14.525 (14.15), Praga 15.325 (15.325), Dunaj 73.10 (73.10), Bukarešta 2.385 (2.375), Sofija 3.75 (3.75), Varšava 57 (57), Amsterdam 207.70 (207.75), Bruxelles 14 (14).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.475—515 Kodan 187.90—188.30, London 34.3625—46.25, Milan 23.25—35, Newyork 706.75—709.25 (706.75 do 708.70), Pariz 19.93—20.03, Varšava 78—78.50. — Valute: dolarji 704.25, angleški funt 34.28, francoski frank 20.24, lira 23.52, češkoslovaška krona 20.91.

Praga. Devize: Lira 110.85; Zagreb 59.49, Pariz 94.55, London 163.925, Newyork 33.70.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 75—76, vojna odškodnina 298 den., zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 193—196, Ljublj. kreditna 170 den., Merkantila 90—95, Praštediona 865 do 868, Slavonska 50 den., Kred. zavod 165—175, Strojne 110 bl., Vevče 102 den., Stavna 55—65, Šešir 103—103, zaklj. 103.

Zagreb. 7% invest. posoj. 75—76, agrari 39 do 41, vojna odškodnina aranžma 295—295.50, kasa 295—295.50, avg. 295—296, dec. 298—299, Hrv. esk. 100—100.50, Kred. 101—102, Hipobanka 54.50 do 55.50, Jugobanka 91—91.50, Praštediona 865—870, Ljubljanska kreditna 170 zaklj., Slavonska 50—52, Srpska 130 den., Narodna 3950 den., Eksploatacija 10—13, Šešerana 285—325, Nihag 12 zaklj., Gutmann 205 den., Slavex 112—115, Slavonija 31—32, Trbovlje 347.50—355, Vevče 105 den.

Dunaj. Don.-sav.-jadr. 844.000, Zivno 696.000, Alpine 349.000, Greinitz 108.000, Kranjska industrijska 370.000, Trbovlje 433.000, Hrv. esk. 148.000.

Hip. banka 69.000, Avstrijske tovarnice za dušik 240.000, Mundus 1.100.000, Slavex 151.500, Slavonija 35.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Trami suhi, merkantilno tesani: 5-6, od 4 m napr., 5-7, 5-8 m, 6-7, 4-9 m, 6-8, 4-10 m, 7-9, 5-12 m, 8-10, 5-10 m, 9-11, 6 do 12 m, fco meja 270 den.; bukev parjena, I, II, od 27—130 mm, od 2—4 m, fco meja 870 den.; trami, monte, fco nakl. post. 225 bl.; bordonaki, monte, fco nakl. post. 800 bl.; hrastovi hlodi, 5 m dolgi, od 30 cm napr., fco nakl. post. 500 bl.; hlodi (smreka, jelka), od 25 cm premera napr., 4 m dolžine, fco vag. nakl. post. 190 den.; lipovi plohi, od 27—100 mm, od 2 m napr., od 18 cm prem. napr., fco vag. meja 560 den.; lestoni, 20 mm, 2.25 m dolžine, čisti (brez grē), paral., od 25—40 cm, fco vag. meja 600 den.; mecesnovi hlodi, napol suhi, od 22 cm prem. napr., 4 m dolžine, fco vag. nakl. post. 400 bl. — Glina: Glina surova: »A«, bela glina za 100 kg 70 bl., »B«, temnozeleno glina za 100 kg 60 bl., »C«, svetlozelena glina za 100 kg 60 bl., vse fco vag. Postojna. Glina, suha kot prah, v sodih: »A«, bela glina, trikrat zmleta 110 bl., »B«, zelena glina, trikrat zmleta 100 bl., »C«, svetlozelena glina, trikrat zmleta 100 bl., vse za 100 kg, nettotežina, fco post. Laze, v sodih 250 kg, bres ambalaže, sodi po 65 Din za komad. — Zlito in poljski pridelki: Pšenica nova, za avgust, fco nakl. post. 265 bl., pšenica bačka stara, fco nakl. post. 295 bl., pšenica domača nova, fco nakl. post. 280 bl.; koruza, fco vag. nakl. post. 180 bl., koruza, fco vag. Siskak 200 bl., koruza defektna, fco nakl. post. 140 bl.; rž domača, fco nakl. post. 175 bl.; otrobi srednji, fco slov. post. 155 bl.; oves novi, fco nakl. post. 155 bl.; fišol beli novi, fco vag. nakl. post. za september 200 bl.; krompir rani, fco vag. slov. post. 95 bl.; laneno seme, fco Ljubljana 380 den., laneno seme Podravina, fco Ljubljana 370 den.

Sport

Juniorske tekme za prehodni pokal SK Ilirija. (Službeno iz M. O.) V podaljšku tekme Jadran: Olimp 2×10 minut, ki se odigra v petek 20. t. m. ob 18 na igrišču SK Ilirije, morata nastopiti obe moštvi v isti sestavi, kakor sta odigrala regularno igro. — Razpored ostalih tekem: V soboto, 21. t. m. ob 17.30 Ilirija: Hermes (semifinale), v nedeljo 22. t. m. ob 16 finale med zmagovalcema v tekmah Jadran: Olimp in Ilirija: Hermes. — Prehodni pokal bo razstavljen prihodnje dni v izločbi J. Gorec na Dunajski cesti. — Tekme za utečno darilo med klubi, ki so izpadli v I. in II. kolu, se prične v nedeljo dopoldne, in sicer nastopita ob 8.30 Panonija in Reka ter ob 9.45 Mladika in Svoboda, Moste.

MEDNARODNI LAHKOATLETSKI KONGRES

V Haagu je zboroval lahkoatletski kongres. Zastopanih je bilo 60 narodov. Silno obilna je bila snov, zlasti glede tekem, nakopičile so se cele skladnice predlogov. Govorili so o odškodovanju potujočih atletov, o priznanju rekordov, ki jih napravijo atleti na tujem, kot domačih rekordov, o dopustitvi žensk za olimpiado že leta 1928, itd. Finci predlagajo, naj se črta vrsta 4×400 m in pa 400 m lese ter naj se vpelje namesto tega splošno priljubljena švedska vrsta 400 + 300 + 200 + 100. Olimpijske tekmovalja v teku naj se pri zaključnih bojih fotografirajo, ure naj se pregledajo in zboljšajo. Glede novih svetovnih rekordov so predlagali sledeče v odobrenje:

Tek: 100 y Scholz in Paddock 9.5, Locke 9.6 (doslej 9.7); 220 y Locke 20.7 (doslej Paddock 20.8); 500 y Campbell in dr. Peltzer 1:08.6 (1:05.5 Lundgreen); 600 y Lowe 1:10.4 (Sheppard 1:10.8); 880 y dr. Peltzer 1:51.6 (Meredith 1:52.2); 1000 m Baraton 2:27.4 (Lundgreen 2:28.5); 2000 m Wide 5:25.9 (Nurmi 5:26.4); 3000 m Nurmi 8:20.4 (isti 8:25.4); 20 km Sipilä 1:06:28.9 (Stenroos 1:07:11.2).

Lese: 220 y Brookins 23.0 (isti 23.2); 440 y Taylor 53.8 (Norton 54.2).

Skok: V višino Osborne 205.58 cm (Beeson 204.14); v daljavo Hubbard 789.5 cm (Le Gendre 778.5); palica Hoff 424.5 cm (isti 421 cm).

Meti: diskos Houser 47.846 (Duncan 47.58 m); kopje Myrhae 68.553 (isti 66.10).

Dalje razne vrste itd. Katere rekorde bodo priznali, bomo poročali. So zelo natančni.

7. november t. l. Ti bo prinesel srečo, če kupiš srečko Društvenega doma v Trbovljah!

Sven Elvestad:

Železni voz.

Roman.

»Vem, kam merite,« je odgovoril, »tudi jaz sem slišal staro bajko, toda ne verjamem na strahove. Voz, ki ga je vzel Gjearnaes, res precej ropota, toda vsekakor je težko, razločevati ga od drugih, ako je nekoliko oddaljen.«

»Potem ni to voz, ki sem ga slišal jaz,« sem posegel vneto vmes.

»O pač,« je odgovoril oskrbnik smehljaje, »prav tega ste slišali.«

Molčal sem.

Detektiv je vprašal: »Toda po tej noči niste na dvorcu videli ali slišali ničesar posebnega več?«

»Prav nasprotno. Dvorec je dobil svojo skrivnost; zdi se mi, da se dogajajo tam čudne reči ob vsakem dnevnem času. Gjearnaes sam in gospodična sta popolnoma druga, kakor sta bila doslej.«

»Kaj ste si mislili, ko ste slišali o umoru?«

»Ničesar si nisem mislil,« je zamrmral oskrbnik, »ko sem pa čul, da hodite okoli in sprašujete po vozu, mi vest ni dala več miru, da ne bi povedal, kar vem.«

»Misliš sem si, da boste prišli,« je dejal detektiv suho.

»Pogledali ste me tako čudno, ko ste se bili odpeljali z Gjearnaesa,« je odgovoril oskrbnik. »Nisem smel dalje odlašati.«

Vstal je.

»Tudi ne mislim, da nisem prav storil,« je nadaljeval. »Povedal sem gospodu, da sem namenjen k vam.«

»Ali vam ni skušal braniti?«

»Gotovo; ko je pa uvidel, da je vse zastoj, je poudaril, da je vse, kar se je dogodilo, čisto njegova osebna zadeva.«

Asbjörn Krag je sedel dolgo in premišljeval.

»Vrniti se morate sedaj domov,« je dejal končno.

»Gotovo.«

»Povejte Gjaernaesu, da ga pozdravljam in vprašajte ga, kdaj bi mu bilo ljubo, da bi me sprejel.«

»Ljubo?« sem vzkliknil začudeno.

Asbjörn Krag je zamahnil z roko in je obrnjen k oskrbniku nadaljeval:

»Lahko mu dalje poveste, da se nočem vtikati v njegove skrivnosti.«

Kmalu na to je oskrbnik odšel, in ostal sem sam z Asbjörnom Kragom.

»In kaj mislite sedaj?« je vprašal.

»Prav močno se mi zdi, kakor da bi bil Gjaernaes že sojen,« sem odvrnil. »To je strašna nesreča — pomilovanja vreden prijatelj.«

Toda misli Asbjörna Kraga so se morale muditi nekje daleč proč, kajti rekel je kakor nezavedno:

»Sojen, da, da. Tako, menite torej, tako.« Bil je od minute do minute krajših besed, in ker sem mislil, da hoče biti sam s svojim tuhtanjem, sem ga zapustil.

K večerji sem prišel šele pozno, tako da je bila že enajst, predno sem bil z jedjo gotov. Ko sem šel mimo njegovega okna, sem ga slišal, da je hodil v sobi gor in dol. Ker ga nisem hotel motiti, sem se napotil domov v svojo hišico.

Pripravljalo se je k nevihti. Večer je bil doslej mil in svetel, toda nekje na obzorju je deževalo. Od tam je pihalo, tako da se je zrak ovlažil in zgostil. Prišlo je nenadoma, nekako tako kakor se orosi kovinska plošča, ako dihamo nanjo. Morje je gnalo modrosove valove v pristan. Ure dolgo je bilo popolnoma tiho, toda sedaj se je pojavila zunaj na morju črna brazda; vihar in dež sta se bližala.

Hitro sem šel ob obeži, da bi dospel še o pravem času do svoje hišice. Prišlo mi je na misel, kako je bilo tu zunaj vendarle samotno. Nikdar poprej nisem tega tako čutil, in skoraj sem se kesal, zakaj se nisem pobrigal za drugo zatočišče. Ko sem zaprl vrata za seboj, je že udarjal dež na šive v oknih.

Bravec bo razumel, da po vsem tem, kar sem bil slišal in doživel, nisem mogel misliti na spanje.

Zaklenil sem vrata, zagnil okna z zastori in prižgal luč. Nato sem poskušal brati. Cele stavke sem bral spet in spet, ne da bi razumel, kaj sem bral, ker nisem mogel zbrati svojih misli. Končno sem odložil knjigo, zaprl oči in ponovil predse zadnji stavek, ki ga je bil izgovoril Asbjörn Krag: »Sojen, da. Tako, menite torej, tako? ...«

Pogrezal sem se bolj vase in strmel kakor v omotici predse. Pri tem sem zapazil, da je dež popustil in končno popolnoma prenehal. Eno ali dve minuti sem morda tudi zaspal, ko sem se nenadoma zbudil, ker sem slišal, kako je nekdo trdo trkal na moja vrata.

V resnici je trkalo na vrata.

Moja prva misel je bila: »Vrata so zaklenjena, prav je tako!«

Tedaj je spet potrkalo.

»Kdo je?« sem zaklical.

Nič odgovora. Mogel sem šteti utripe, tako zelo mi je bilo srce. Saj je bilo neumno, bati se, toda strah me je prevzel gotovo zato tako lahko, ker sem se bil pravkar prebudil iz sna. Tedaj je spet potrkalo s trdimi koščeniimi prsti. Bil je nepopisen občutek, vedeti, da stoji nekdo zunaj v temi. Kdo za božjo voljo bi mogel samo biti?

Spet sem vprašal, tako da sem zaklical glasno, kolikor sem le mogel. Končno je prišel odgovor, toda nisem ga razumel; bil je tih, ohripel glas.

»Kdo je?«

»Odpri,« je odgovorilo.

Bil je detektiv. Obrnil sem ključ in sem odprl vrata na stežaj. Stal je zunaj v somraku. Pozdravljal me je porogljivo, pri čemer se je sklanjal s klobukom globoko do tal, tako da se je njegova gladka pleša svetlikala skozi temo.

»Vi?« sem vprašal začudeno. »Prihajate še tako pozno?«

»Da,« je odvrnil. »Ena je. Ali sem vas prestrašil?«

Prisrčno LUDSKO KNJIZNICO (Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani 19. sv. J. O. Curwood, Kazan, volje pos. Knjižarski roman 18 Din, vezan 30 Din. — 20. sv. Ed. About, Kratki govor, 18 Din, vezan 30 Din. — 21. sv. H. R. Haigard, Jutranja zvezda, 30 Din, vez 40 Din. — 22. sv. Olova, kapljana Granit. Popolnavanje okoli sveta. Roman v treh delih, 48 Din, vez 58 Din.

Esperanto.
RADIOPOSTAJA V ZAGREBU IN ESPERANTO.
Novoinstalirana radiopostaja Zagreb (Val 350) razpošilja vsak tork ob pol 9 zvečer predavanja v esperantskem jeziku, kakor tudi predavanja o esperantu. Do sedaj so se vršila med drugim sledeča predavanja: Ravnatelj Samanek, član avstrijske državne izpitne komisije za esperanto: »Vtisi potovanja po Jugoslaviji.« Dr. Dušan Maruzzi, podpredsednik zagrebskega radio-kluba: »Esperanto v službi slovanskih narodov.« Višji policijski svetnik Matić: »Esperanto kot jezik mednarodne policijske službe.« I. Tomažič, šolski nadzornik in predsednik združenja hrvatskih učiteljev: »Esperanto kot vzgojno sredstvo moderne šole.« Z ustanovitvijo nove oddajne postaje v Zagrebu je jugoslovanska esperantska služba pridobila izborni propagandni sredstvo, katero bo informiralo številne auditorije o esperantskem gibanju. V jeseni bo radio-postaja v Zagrebu razpošiljala esperantski tečaj.

ESPERANTO NA TRGOVINSKI FAKULTETI ZAGREBSKE UNIVERZE.
Zakon, kateri na mesto trgovinske visoke šole v Zagrebu ustanavlja novo ekonomično komercialno fakulteto zagrebske univerze, določa za esperanto kot neobligaten predmet v prvih šestih semestrih dve uri na teden. Za lektorja esperantskega jezika na univerzi je bil imenovan dr. Dušan Maruzzi, tajnik statističnega urada v Zagrebu in predsednik jugoslovanske lige esperantistov. Imenovanemu se je ob tej priliki podelil naslov častnega docenta vseučilišča v Zagrebu.

ESPERANTSKA KONGRESA V LETU 1926.
Letošnji svetovni kongres esperantistov vseh dežel se bo vršil sredi avgusta v Edinburgu. Je to že 18. svetovni kongres esperantistov. Razen tega se je v tem letu vršilo že 19 državnih esperantskih kongresov, med njimi III. jugoslovanski esperantski kongres o binkošti v Mariboru.

SOVJETSKA REPUBLIKA IN ESPERANTO.
Te dni se vrši v Leningradu (Petrograd) svetovni kongres Združenja esperantistov delavcev (Sennicea Asocio Tutmonda). Ob tej priliki je sovjetska vlada vnovič izdala esperantsko poštno znamko z besedilom v ruskem in esperantskem jeziku.

ESPERANTO PRI BOLGARSKI POSTI.
Svetovno brzojavno združenje v Parizu je jeseni lanskega leta priznalo esperanto kot običajni jezik, na katerega se ima uporabljati navadna tarifna postavka. Bolgarsko poštno ministrstvo je tozadevni sklep izvedlo v praksi še marca meseca 1926, čeprav stopi glasom določb navedenega sklepa svetovnega brzojavnega združenja v veljavo šele s 1. novembrom t. l. Razen tega je poštno ministrstvo poštne osobju priporočilo študij esperantskega jezika in odredilo plakiranje tabele z glavnimi točkami esperantske slovnice pri vseh poštinih uradih.

RDEČI KRIZ V JUGOSLAVIJI IN ESPERANTO.
Z ozirom na resolucijo, sprejeto od centralne Rdečega križa v Ženevi v prilog esperantu, bo oblastni odbor Rdečega križa v Zagrebu še to leto za svoj naraščaj izdal esperantsko učno knjigo v več tisoč izvodih.

NAPOLEON IN ZOBOZDRAVNIK.
Ko je bil Napoleon v ujetništvu na otoku sv. Helene, je imel nekoč hud zobobol. Zobozdravnik je izjavil, da mora prizadeti zob izdreti in Napoleon je v to tudi privolil. Ko pa je zobozdravnik prišel ter pričel orodje urejevati, je zmagovalce tolikih bitk in vojska pričel kričati ter ušel. Zobozdravnik jo je urezal za njim, a je slabo izkupil, kajti Napoleon ga je oklofutal. Konečno pa je zopet zahteval, da se mu zob izdere in dal se je za to »operacijo« privesati na stol. A tudi sedaj se je tako otročje vedel, da ga je celo mala Betzi, hčerka gospoda Belconte zasmejovala, dasi ga je sicer v njegovem ujetništvu razveseljevala. In to ga je končno tudi pomirilo, ker se je pred otrokom sramoval in si je pustil izdreti zob.

Izpred sodišča
Ponesrečen trgovec. Zabredel je manjši trgovec v ljubljanski okolici precej globoko v dolgove in pritisnili so upniki za večje in manjše zneske. Zvijal se je mož in si je skušal pomagati na vse možne načine. Toda zaman je bil ves napor. Zapel je boben in zarubili so možu vse blago. Do sem bi bilo še vse v redu in mož bi ne bil prišel še pred zeleno mizo deželnega kazenskega sodišča, da ni posegel po blagu, ki ni bilo več njegovo, kajti z zarubljenim blagom ne sme razpolagati nikdo drugi več, kot samo sodišče. Ta mož pa je začel zarubljeno blago prodajati, z denarjem pa je kril svoje življenske potrebe, manjše zneske pa je dajal najbujim upnikom, da se jih je vsaj nekoliko znebil. In prodal in razdal je na ta način za okoli 6000 Din raznega špecerijskega in drugega blaga. Upniki pa so za to zvedeli in so ga naznanili in nesrečni mož je bil obsojen, ker je samo-

voljno obrezuspešil izplačanje svojih upnikov, na en teden zapora. Dolgovi pa mu seveda še ostanejo.

Čuden oče je 70 letni starec, posestnik na Lazah pri Borovnici. Mož, ki ima čedno posestvo, se ga rad napije — pije pa najraje žganje — in je takrat, kadar je pijan, naravnost neznošen. Zmerja mož, vpije in razsaja in tudi njegova žena je že večkrat čutila njegovo pest. Mož ima pa tudi dva že odrasla sina, ki pa sta na jako dobrem glasu, pridna, trezna, delavna in poštena. Vendar imata z očetom včasih težke križe. Že pred kratkim smo poročali, da je obdolžil oče enega sinov, da ga je napadel s sekirico in ga je hotel pobiti, kar mu je baje že večkrat zažugal. Takrat pa ta čudni oče ni uspel, ker so ugotovili, da je fant le branil svojo amter, katero je hotel oče brez vsakega povoda pretepati.

Včeraj pa se je moral ta fant Anton Košir zopet zagovarjati pred senatnim deželnega sodišča, ker ga je oče zopet ovadil, da ga je sin Anton neki dan v začetku junija meseca pograbil za prsa in vrnil in ga suval v trebuh in ga davil, pri čemer ga je poškodoval na vratu, po prsih in na levi nadihti. Anton je namreč pograbil svojega najmlajšega bratca, katerega je zasačil, da je ukradel kos suhega mesa in je mladeža tatiča, kateremu pa daje oče očitno potuho, malo premikasil. To pa očetu ni bilo všeč in potegnil se je za fantka. Pri tem pa je glasom očetove ovadbe skočil starejši sin na očeta in je pretepel še njega. — Naravnost žalostno je poslušati take obravnave, posebno ko se pokaže tako očitno sovraštvo v rodbini, ki je popolnoma razdvojena v dve fronti, ki si vedno nagajata. Obtoženi fant se je zagovarjal, da ni imel namena očeta poškodovati, marveč se je le branil, ker g je oče napadel s polenom. Po daljši razpravi je razglasil predsednik senata viš. sod. svet. dr. Kaiser to-le sodbo: Fant je kriv, da je zapolzel dne 9. junija dejanje, ki bi imelo lahko za posledico težke telesne poškodbe očeta. S tem je zagrešil prestopok po § 431. — In ima zato pet dni zapora. — Obtoženec je očeta sicer le lahko poškodoval, tožen pa je kot sin, ki se je pregrešil proti rodnemu očetu radi težke telesne poškodbe. Ker pa ni dokazal, da je imel namen očeta težko poškodovati, je dobil tudi samo pet dni. In končno ga je poudil še predsednik, da se očeta ne sme tepiti, pa če bi bil oče še tako nagajiv in »žleht«, ker oče je oče in sin nima nikdar pravice položiti roke na svojega očeta.

Nevarna ženska je neka Marija Logajeva, še mlado dekle, katero so aretirali radi pohajkovanja in brezdolja dne 8. junija. Dekle je bilo, kot so ugotovili, že 2 krat kaznovano radi tatvine. — »Zakaj pa, gospod predsednik?« — »Zato, ker nič ne dela! Pa je prišla tako daleč.« — No, dekle, zdaj pa po pravici povej in manjša bo kazen.« — »Gospodje, kradla nisem in tudi te punčke — pokaže na komaj 14-letno dekletce — nisem vodila s seboj zato, da bi mi pomagala kradli. Oče mi je že davno umrl, mati mi živi nekje na Dunaju, jaz pa zapuščen hodim okrog kot služkinja. Kaj hočem? To deklico sem dobila objokano na cesti in povedalo mi je dekle, da jo je mati spodila od doma. Rekla sem ji, da gre lahko z menoj v bližnji trg in preskrbela ji bom službo. Po polni sva seveda obe prosi in tudi dekletce je blo v marsikako hišo, da si izprosi škodelico mleka in pa košček kruha. Nikdar pa je nisem ušla ali navajala kradli. Če pa je dekle kje kaj vzelo, ne morem kaj za to.« — Mlada deklica pa je povedala obtoženki v obraz, da jo je ona zvrnila s seboj v Ljubljano, češ, da ima tam svojo trgovino in ji je obljubila mesečno poleg hrane in stanovanja še 1000 Din plače. Vozila jo je s seboj cel teden in jo je pošiljala v razne hiše prositi in pa tudi kradli. — Konec obravnave: je bil pa ta, da je bila obsojena nevarna zvodnica, ker je odpeljala staršem otroka, ker ga je navajala h tatvini i nker se je delj časa potepala po deželi brez dela in ne more izkazati od kod da je imela sredstva za preživljanje, na 6 mesecev težke ječe.

Zahvale
V ponedeljek je spremila pod vodstvom 7. duhovnikov takorekoč cela urbanska župnija k zadnjemu počitku očeta tukajšnjega frančiškana p. Pavla in župana Jakoba Potočnika v Jančevih. Ker se nam ni moglo vsem ustrezno zahvaliti, se tem potom vsem javno zahvalimo z Bog plačaji! Posebno se še zahvaljujemo domačemu g. župniku za v srce segajoče besede pri odprtem grobu, č. p. Hijačintu Podgoršek za mašo zadušnico, zastopnikom minoritskega samostana ter g. Rožmanu Jožetu, bogoslovcu iz Novega mesta. Isto se iskreno zahvaljujemo domačemu pevskemu zboru in Kali mladini iz Maribora za pretresljive žalostinke ter vsem darovalcem vencev in zelenja. Ljubi Bog naj bo vsem tisočeri plačnik! — Potočnikova družina.

Celjsko orlovsko okrožje se vsem prav lepo zahvaljuje, ki so kakorkoli pripomogli, da je naš naraščajski dan tako dobro uspel. Posebno se moramo zahvaliti č. g. opatu za prostor in g. Golobu za požrtvovalno delo na telovadnici. — Celjsko orlovsko okrožje.

Darovi
Za naše dijake so nabrali na primiciji gosp. Stanka Welngerla pri Sv. Barbari pri Vurbergu dne 8. t. m. vsoto 642 Din ter so poslali od tega polovico Dijaškemu podpornemu društvu v Ljubljano, polovico pa Dijaški kuhinji v Mariboru. — Z iskreno zahvalo darovalcem kličemo: Vivant sequentes!

Vremensko poročilo
Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 18. avgusta 1926. Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Baro- meter	Toplota v °C	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Obla- nost 0-10	Vrsta padavin	V Ljub- ljani je
kraj	čas					ob opazovanju	v m 607n
Ljubljana (dvorec)	7	760,3	18,7	68	NE 0,5	1	
	8	760,2	21,4	76	ENE 1	1	
	14	760,2	23,8	71	SW 3	9	
	21	761,5	20,7	84	S 1,5	0	
Maribor		760,8	20,0	86	W 3	6	
		760,5	20,0	81	NNE 0,5	9	
Belgrad	8	759,4	25,0	65	mirno	0	
		760,4	20,0	79	mirno	1	
Sarajevo		760,8	22,0	56	mirno	0	
		760,0	25,0	75	mirno	0	
Dubrovnik		760,1	17,0	—	SW 1,5	10	
	7						
Praga							

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.
Toplota Save pri Ježici je bila 18. avgusta popoldne 14,8 °C.
Dunajsko vremensko poročilo za 19. avgust: oblačno in spremenljivo, temperatura se le malo spremeni, v severnih alpskih krajih je pričakovati malo padavin.

Učenca
pridnega, z dobrim šol. spricvalom, ki govori tudi nemško, sprejme tveška M. BERDAJS, veletrgovina z mešanim blagom in semen v Mariboru. — Stanovanje v hiši. 5591

Vajenca
sprejme trgovina meš. bla- za v večjem mestu provin- cije. — Ponudbe upravi „Slovenca“ pod št. 5596.

Samostojno KUCHARICO
(gospodinj) išče trgovska hiša (tri odrasle osebe). Samo pismene ponudbe na naslov, ki se izve v upravi lista pod št. 4930.

14 letni deček
se želi učiti brivske obrti, in sicer tam, kjer bi imel vso oskrbo v hiši. — Ladi- slav Bevdž, Sp. Hrušica 29.

Službo dabi:
DEKLICA, stara okrog 16 let, ki je vajena otrokom, in HISA, ki zna tudi ne- koliko kuhati. — Naslov v upravi lista pod št. 5595.

Razpisujemo na podlagi zakona o držav. računo- vodstvu dobavo 50 kom. Wolfovih jamskih bencin.

Varnost. svetilk
z nekaterimi rezervnimi deli, in 5 kom. jamskih karbidnih varnostnih SVETILK. — Pogoje in ostalo pri podpisani di- rekaciji. — Direkcija drž. rudnika Zabukovca, pošta Griže, 16. avgusta 1926.

Opremlj. soba
s posebnim vhomom, se od- da, tudi dijaku. Cena 175 Din. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 5602.

Gostilna
v Krapinskih Toplicah, na- sproji zdravilišča, se da takoj v najem z vsem in- ventarjem zaradi sunta. — Vprašati pri Berghausu — Krapinske Toplice. 5604

2 konja
2 polkriti konji na oljnate osi, lojterski voz, 2 na- stavka na sani, par angl. konjske opreme, 2 komata radi smrti takoj ceno na- prodaj. — Vprašanja na BERGHAUS — Krapinske Toplice. 5605

Uro - zapestnico
s črkama A. U. je izgubila neka oseba v bližini Škofje Loke. Najditelj naj jo od- da proti nagradi vni upra- vi pod št. 5663.

Stružnica
za fino mehaniko, Wolf in Jahn, najnovejši izdelek, se uporabljata, se prodaja. Stru- žnica z vodilnim vretenom (Leitspindel - Drehbank) — dolžina stranice 1000 mm, oddaljenost konice 575 mm, višina konice 100 mm, izvri- tina 20 mm. — Ogleda se pri tvrdki A. Rasberger, Ljub- ljana, Tavcarjeva 5. — In- teresentom natančnejši opis.

Zastoni
dobite danes žal prav malo ali nič, vendar pa morete že za 3 Din naročiti znesek 3 Din mal oglas za Slovence, ako ne obsega nad 6 besedi. — Malo večji oglasi od 5 Din dalje. Več o tem pove cenik za oglase, ki ga brezplačno pošlje vsakomur upravištvu

Sadije v gospodinjstvu.
Konzerviranje sadij in zelenjadi. Spisal M. Humeck. Cena Din 24.-.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Znižane cene in naj- večje skladišče dvo- koles, motorjev, ši- valnih strojev, otro- ških vozičkov, vsa- kovrstnih nadome- stnih delov, pneu- matike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emaj- liranje in ponikanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. „TRIBUNA“ - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

M. R. Haggard - P. M. Černigoj:
Jutranja zvezda.
Roman. Brošir. Din 30.-, vezano Din 40.-.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Iščejo se podzastopniki v vseh večjih krajih mar- borske oblasti za izdelke „Alfa Separator“ stroji in vse druge potrebščine za mlekarne in dom. — Javiti se je pismeno ali osebno pri glavnem zastopstvu „Alfa Separator“

Bož. Guštin, Maribor, Cankarjeva ul. 1
Prednost imajo zastopniki s prakso v tej stroki.

Polir.
Spreten in trezen POLIR z večletno prakso, zmo- žen slovenskega ali hr- vatskega in nemškega je- zika, se takoj sprejme. — Ponudbe pod šifro „PO- LIR“ naj se pošljejo na podružnico „Slovenčeve- uprave v Mariboru.

11. dunajski mednarodni semenj
3.—12. septembra 1926.
Kje ste pa Vi?
Posebne prireditve:
Mednarodna razstava motornih koles — Sejem za premost — Tehniške novosti in iznajdbe — Razstava pohištva s posebnim oddelkom — Oprave za mala stanovanja.

Radio-semenj
(Sejmska palača. 3.—19. sept. 1926.)
Nikakega polnega vizuma. S sejmsko izkaznico in notnim listom prost prehod v Avstrijo. Znižane vozne cene na avstrijskih in inozemskih želez- nicah in na Donavi.
Pojasnila vseh vrst in sejmske izkaznice za ceno Din 40.— pri

Wiener Messe A. G. Wien VII.
kakor tudi pri častnih zastop. v Ljubljani:
Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4.
Zveza za tujski promet, Aleksandrova cesta 8.
Josip Zidar, Dunajska cesta 31.

Inserati v „Slovencu“ imajo vedno uspeh!

Vilko Klemenc
v torek, dne 17. t. m. po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 19. avg., ob 6 popoldne iz mrtvašnice drž. bolnišnice na pokopa- lišče pri Sv. Križu.
Ljubljana, dne 18. avgusta 1926.
Globoko žalujoča soproga.

Viktor Ban
trgovec v Ljubljani.
Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek dne 19. avg. ob pol 6. uri popoldne iz hiše žalosti, Tabor št. 5, na pokopališče pri Sv. Križu.
Ljubljana, dne 18. avgusta 1926.
Ban Marija, soproga. — Ban Viktorija, mati. — Novak Antonija, stara mati. — Ivo in Vilko, brata. — Svakinja, vnuki in ostali sorodniki.
Brez posebnega obvestila.

Jakob Zalaznik
zasebnik in meščan ljubljanski.
Pogreb visoko spoštovanega se bo vršil v četrtek 19. avgusta ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Stari trg 21, na pokopališče pri Sv. Križu, katerega naj se vsi člani zadruge po možnosti polnoštevilno udeležijo.
Ljubljana, dne 18. avgusta 1926.
NACELSTVO.